

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEN:

4-hatású petít sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólét petít sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, február 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Arad a kirakatban.
- Kedélyes ujonc-vita.
- Az iparosság aradi vezetői.
- A bánya-spekulánsok.
- Nemzetiségi botrány a képviselőházban.
- Csöndesedik Szerbia.
- A koalíció békéje.
- Izgalmas kaland a Szabadság-téren.
- A Kölcsey-zsur.
- A büntanya.
- Tarkaságok.
- Az igaz bíró.
- Izgalmas vaddisznó vadászat.
- Téma: Gyerek fantázia. Írta: Szőlősi István.

Arad a kirakatban.

Arad, február 16

A *Moderne Kunst* című ujság husvétii számában fel fogja fedezni Magyarországot. Hónapok lázas készülődése előzi meg ezt az eseményt, s nemcsak az országos hivatalok, hanem a törvényhatóságok is adatokat szolgáltatnak ehhez a nagy műhöz. Ilyesformán, — potom kettőszáznyolevan koronáért — Arad is bekerül a világhíresség kirakatába. Csodálom, ha a törvényhatóság Aradról nem ezt az ismertetőt küldené be a *Moderne Kunst*-ba:

ARAD, kies és ambícióztus város a Maros és a kormány jobbpartján. A Maros néha változtatja medrét és így nincs kizárva, hogy Arad valaha a Maros balpartjára kerül: azonban a kormány bármiként változik is, a város annak mindig jobbpartján fog lenni. Éghajlati viszonyainak saját-

sága, hogy az emberek a gázlámpák-ról ismerik meg a holdas estéket. Ha a gázlámpák égnek, akkor biztos borús este van, ha nem, akkor az esetleges felhők dacára is a legszebb holdfényt konstatálják.

A városok között Arad az, ami a politikusok között az el nem mondott beszédek szónoka. Aradot legtöbbször azzal kapcsolatban emlegetik, a mije nincs. A város állandóan gyárakat tervez, épít, szubvencionál és ellenőriz. Hogy ezek a gyárak nem valósulnak meg, alárendelt jelentőségű dolog, amely nem veszi el a város érdekességét. Az ilyen gyárak oldották meg igazán a füstnélküli ipartelepek problémáját, igaz, hogy nem csak füst nincs, de ipartelep se, de ez megint mellékes. Ilyen a városi tüzezlaktanya, a melyhez szintén minden megvan, csak a tüzekek hiányoznak, meg a laktanya.

Elsőnek oldotta meg ez a város az összes európai metropolisok között a por ellen való védekezés módját. Nyaranta a publikum az utcai por elől a Baross-parkba szokott menekülni; itt azonban még nagyobb por van, úgy, hogy mire a publikum visszatér az utcára, annak levegőjét ózondusnak találja s valóságos élvezettel habzsolja.

Nevezetessége a városnak: a mozgó szobrok. A szentháromság szobor most a harmadik helyen van, s legközelebb újra eltolják. A Kossuth-

szobrot még megalkotása előtt ideoda taszigálják: elképzelhető, milyen élénk forgalom vár erre a műalkotásra, amire az meg fog valósulni. Ezzel Arad kétségtelenül az amerikaiakat előzte meg, akik egyelőre csak emeletes házakat tolnak. Arad ilyen esekélyiségekkel nem törődik: így a színházépületet, ezt a négyszögletű görbét nem tolja se előre, se hátra, akármennyire hivatott is az épület erre.

Érdekes csalódást okoz az idegennek az autobus közlekedés. Sokan azt hiszik, hogy ez az utcai személyforgalom lebonyolítására szolgál: pedig igazi rendeltetése, amint a beavatottak elárulják, csak az, hogy a lóvasuton öt krajcárért lehessen utazni tíz krajcár helyett. A városnak ez az árkülönbség személyenként tíz krajcárba kerül, — ami ép annak jele, hogy a város tud áldozni polgáraiért. Az autobuszoknak még az is a célja, hogy a legszegényebb ember is költségmentesen szivhassa a benzinbüzt. Hiba lenne, ha említés nélkül hagynók a város azon sajátosságát, hogy a külhatárbeli dülő-utak és a tanyai allék is aszfalttal vannak burkolva, a mi által lehetővé vált, hogy a tanyai lókötekek is aszfaltbetyárokká váljanak. Szépek és stilizáltak a gömbakác-erdők és a nyírott ligetek, amelyek a város utcáin elterülnek. Poétikus a város ragaszkodása ezekhez a fákhöz. Másutt a fákat az ár-

Gyerek fantázia.

— Apró esetek a gyermekszobában. —

Írta és a Kölcsey-Rgyesület mai zsúriján felolvasta: Szőlősi István.

Hat évig voltunk tavaly nyáron tenger, homok és gyermekek közt. Sok víz, sok homok és sok gyermek: ez Rimini. Oly jó ezek közt lenni! A puhán csiklandó homokon fekvé nézni és hallgatni a játszó tengert és a Romagna itt szünetelő gyermekeit! Aztán elmenni a legrugalmasabb szőnyegen, a tengertermelte friss homokon akár Riccioneig, nem törődve mással, mint a játékos hullámokkal és a még játékosabb gyermekekkel, akik a viznél is szebb képekkel töltik a fantáziát! . . . Tenger és gyermeki lélek! Örök mozgás mind-egyik: az élet képe! Oly egyszerű mindakettő és mégis a legtöbb rejtelmet bennük találja, aki fantáziával nézi őket.

Hosszan, messzire fűztem eféle gondolatokat, följegyezvén egyet és mást „Magduska könyvé”-be abból, amit a gyermekek közt figyeltem meg. Csak néhány vázlat a gyermekfantázia bájos képeiből, de újra gyönyörködöm általuk, mert lelkem rajtuk visszazáll a dalos örömeiktől hangos gyermektelep mellé a Nadina-villába. A rendnél is nagyobb örömmel olvastam itt *Az Ujság* egy augusztusi számában *Quintusnak* a „tolvajromantikáról” írt igazságai közt, amiket a gyermekek fantáziájának megfigyeléséről nekünk szülőknék és nevelők-

nek a lelkünkre köt. „Az emberi természetben lakó még misztikus őserők közt leghatalmasabb a fantázia . . . A gyermekek képzelő tehetőségének a nevelése, tágitása és szabályozása hihetetlenül fontos dolog a gyermekre is, az egész nemzetre is.”

A lelkemből való szavak, minden figyelő és gondolkodó ember lelkéből valók. A képzelet, — a sebes szárnyú sas — bizony hatalmas és szép, fenséges erő. Nélküle az emberi élet fogyatékos volna tudásban, jószágban, szépségben. A zsenge lélek, mely a gúgyögéstől a beszédbe oly hatalmasat ugrik és a tudós, aki a mindenséget magyarázza, egyformán erőtlenné válnék, ha valahogy ez az őserő kifogyna. Fantázia nélkül nem érti meg a hat éves gyerek, hogy az $1+1=2$ és hogy 2: egy pár. És nem érti meg lelkem tartalmából a 16, meg az 56 éves ember, amit szavain nem a homlokterben tartva fejeznek ki, ha olyan szerenesetlen, hogy fantáziája soha sem bontotta ki szárnyait. Nem tudok örülni a gyerekkel, nem érzem sohasem a gyönyörűséget, hogy lelkem egy a másik és mások lelkével, ha épen ez az őserő nem hajtott ki a lélek titokzatos mélyéből. Terben, élet-körülményekben távolállókot köt össze szorosan a fantázia és szerelmes szívek hidegednek és távolodnak el egymástól, mert a fantázia nem egyformán hevíti érzelmeiket.

Sokszor éreztem már az élet előkészítő műhelyében: az iskolában, milyen kínos megtanítani valakit, aki szorosan odatapad a sza-

vamhoz — és kerülve kerülöm az életben is, ha tudom azokat, akiknek a beszéd csupa merev, egyenes, vékonyka vonal, amelynek ismerik minden pontját, azon túl azonban nincsen semmi. Mert dühösesek ők földhözragadt haragjukban mindazokra, akik azt képze-lik, hogy ez a világ nem csupa pontból álló merev vonal. Pedig mennyi távolság van e földön, amelyeket csak szökellő, fantáziás írvonalakban lehet összekötni és az Élet szép harmóniájába bekapcsolni! . . .

De ne elmélkedjünk, figyeljük a tényeket és gondolkodjunk róluk összefogó fantáziával!

Kicsomagoltunk, rendbejöttünk és elhelyezkedtünk tengerlátni a „kapana” előtt. És addig-addig néztük a csodás sokféleséget, míg a hullámokkal megnőtt bennünk a vágy, hogy mással is kieseréljük gondolatainkat. Összenézünk a szomszédokkal és azt gondoljuk magunkban: tolokodásnak vehetnék a szavunkat. Külömben is nagyon fogyatékos ez a mi olasz szavunk, talán nevetne is rajtunk csöndes magában ez a jóképű olasz pár. A gyerekek is olyan morcosan néz a mienkre. Ej, sétáljunk és mondjuk el *magunknak*, amit gondolunk. Így ülünk és sétálunk egy-két napig, míg a legnagyobb hullámmal is erősebb lesz a hitünk, hogy a kapanaszomszédok csak taljánokkal szeretnek beszélgetni. Mulatságosabb lenne ugyan, ha nemesak a főztjükben, hanem a lelkükben is megállapíthatnók a mienktől eltérő

nyékukért szeretik: ez a város azonban meg akarja mutatni, hogy a fát önmagáért szereti s ezért gondoskodik róla, hogy a fák árnyékot ne vethessenek. A városra egyébként elég árnyékot borít apótadó, amelytől a polgároknak nyolevanhárom fok melege szokott lenni.

A szükre szabott tér nem engedi meg, hogy a város egyéb nagy intézményeiről: a második műegyetemről, az új állomásépületről, a tizenhatodik tervezés alatt álló tisztviselőtelepről, és egyebekről szót ejtsünk. Ezek ugyan szintén még csak a terv formájában élnek; teljesen bizonyos azonban: mire az első idegen a Moderne Kunst ismertető cikkének hatása alatt arra szánja magát, hogy Aradot meglátogassa: ezek a látványok szintén föl fognak épülni.

Kedélyes ujonc-vita.

A képviselőház ülése.

— Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, február 16

A képviselőház folyosóján az emberek meglepett arccal látták, hogy — megint csend van.

— Hát tulajdonképpen milyen a helyzet? — kérdezte az egyik fiatal képviselő báró Kaas Ivortól.

Az öreg báró elnevette magát:

— Odahivnak engem egy haldokló beteghez — mondta — és azt kéri, hogy állapítsam meg a diagnózist. Hát nem mondhatok egyebet, minthogy meg fog halni. Hogy mikor? Ha már egészen elrothadt.

— De hát mi a betegsége? — kérdezte egyik újságíró.

— Azt mondhatnám, morbas mendaxia. A hazugság betegsége. De hiszen mendaxnak ma más a magyar értelme.

— Micsoda?

— Miniszter! — jelentette ki ravasz örömmel Polónyi Géza barátja.

S ezzel tovább haladt a folyosón, hirdelve igéit.

... Tegnap még úgy látszott, hogy a szenvedelmek ereje megrázza a Ház márványfalait is, ma unalom és jámbor gondtalanság fekszi meg a parlamentet. A *Justh-affér* felett néhány perc alatt napirendre tért a Ház és üres padok előtt folytatták az ujoncjavaslatok tárgyalását.

Ma van az első ótórás ülés. A vita menete után ítélve, a balpárt minden obstrukciós kedve dacára alig tart tovább tíz napnál. Az ülés végén nagy botrány tört ki Maniu Gyula beszéde miatt. Erről külön cikkben számolunk be. Részletes tudósításunk ez:

(Justh afférei.)

Az ülést negyed tizenegy óra után nyitotta meg Návay Lajos alelnök. A jegyzőkönyv hitelesítése után Héderváry Lehel előadó be-terjesztette a mentelmi bizottság jelentését Polónyi Dezső és Beniczky Ödön mentelmi ügyében. A bizottság megállapította, hogy a képviselőház február 13-iki ülésén akkora volt a zaj, hogy az elnök csak emelkedett hangon tehette meg nyilatkozatait, a nála jelentkező képviselőkkel pedig szóba nem állhatott. E körülmény magyarázza meg Justh Gyula magatartását, mely semmiképen sem volt sértő. Polónyi Dezső és Beniczky Ödön ennek alapján kijelentették, hogy föllépésük sajnálatos félreértésen alapult, nyilatkozataik tartalmát visszavonják s az elnök iránt érzett jóakarataknak és nagyrabecsülésüknek adnak kifejezést. A bizottság ilyen körülmények közt a mentelmi ügyek felett a napirendretérést javasolja.

A Ház a bizottság javaslatához hozzájárult.

Polónyi Dezső: A mentelmi bizottság tegnapi ülésén kiderült, hogy a képviselőház elnökéhez intézett levelem sajnálatos félreértésen alapul. E miatt már a bizottsági ülésen az elnök iránt érzett mély tiszteletemnek és nagyrabecsülésemnek adtam kifejezést. Kötelességemnek tartom, hogy e nyilatkozatomat a Ház színe előtt megismételjem. (Helyeslés.)

Ezzel az ügy elintéződött.

(Az ujoncjavaslat.)

Nagy György: Nem fogadja el a javaslatot. A paktumot az egész vonalon felborítják.

A tisztek fizetésének felemelésével már megsértették a megállapodást, most pedig jön a létszámemelés.

Elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy a Ház most a rendes ujonclétszámról szóló javaslatot tárgyalja. Nem engedheti meg, hogy most a létszámemelésről és paktumról beszéljen. (Zaj és derűtség.)

Farkasházy Zsigmond: A paktum intézkedik a katonai kérdésekről!

Elnök: Bocsánat, én ragaszkodom felfogásomhoz. Itt létszámemelésről nincs szó.

Farkasházy Zsigmond: Hát hol beszéljenek róla?

Nagy György: A paktum katonai részéről kíván beszélni, amely igenis összefügg az ujoncjavaslatokkal.

Elnök: Ismétlem, hogy nem függ össze. Tessék a rendes ujonclétszámról beszélni!

Nagy György: A javaslat címéről beszél, mely tisztán az összbirodalmi címet juttatja kifejezésre. Az ilyen burkolt abszolutizmus helyett jobb az igazi zsarnokság. (Zaj.) Mi egy idegen hatalom végrehajtó-közegei vagyunk. Határozati javaslatot nyújt be, melyben az ujoncjavaslatoknak napirendről való levételét kívánja, addig míg az önálló magyar bank ügye el nem dől. Másik határozati javaslatában utasítani kívánja a honvédelmi és igazságügyi minisztereket is, hogy a katonai büntető igazságszolgáltatásról szóló törvényjavaslatokat legkésőbb március elsejéig terjesszék a Ház elé. Ezután a rendszeresen elosztrákosított vezérkarról beszél. Nem fél a honvédelmi miniszter a nemzet lelkiismeretétől?

Héderváry Lehel: Dehogy nem fél! Most mindannyian csak a nemzet lelkiismeretétől félünk.

Kállay Tamás: Jó mumus az!

Nagy György: Most már a ciklus végén vagyunk...

Héderváry Lehel: Megbolondultál Gyurka! Hogy volnánk a végén!

Kállay Tamás: Ez az ember idegen. Még hátra van a fele.

Nagy György a honvédség elosztrákosítására tér ki ezután.

Az elnöki széket Justh Gyula foglalja el, kit a terembe való belépésekor élénken megéljeneztek.

Nagy György az elnök belépése után hosszú szünetet tart.

Hódy Gyula: No mi lesz Gyurka, miért nem folytatod; — nem téged éljeneznek. (Derűtség.)

Nagy György: Az elnök iránti tiszteletből tartok szünetet. (Derűtség.)

sajátságokat, de ha ők olyan büszkék, adjuk mi is a zárkózott előkelőket!

Igy állapotott meg a mi logikánk. — másképp határozott azonban a gyerekfantázia. A mi gyerekünk is elül mellettük, ameddig nyugtalan vérét leköti a sok új látni és hallani való, aztán ás, formál a homokban, megy az apadó tenger után és szökelve ugrik el a dagadó ár kicsapó hullámcspikéi elől. Végre mégis csak megérzi, hogy nem játék az, amely nem folyik mással, vagy legalább másért. És mikor mi már büszke zárkózottságunk bástyái mellől csak loppal pillantunk át az olasz területre, ő merész elhatározással odatelepszik, ahol az ő gyerekük nagy odaadással formálja a homokgolyóbisokat a már kész várbástyákra. És hiába intünk, hiába szólunk elfojtott bosszankodással, a mi gyerekünk megeredt fantáziája csak a játék szépségeit érzi. Behatol az idegen területre, finom száraz homokot tol az ő gyerekük elé, hogy gyorsabban meghengeresse benne a nedves golyókat, megtölti a locsolóját, öntöz és rámosolyog. Ő nem érzi magát idegenül, mert a játékos fantázia hangban, mozdulatban, mosolyban megteremti neki a megértés eszközeit. Az ő gyerekük is úgy tesz, mintha épen csak ezt a pajtást várta volna. Valami zavaros mosolylyal nézünk át a szomszédra, nincs-e kifogásuk a területi kihágás ellen és mintha ők is ilyen vizsga szemmel nézének minket. Talán szólhatnánk is valami barátságos frázissal. De hátha nem sikerül!

Míg mi Észnap is bizonytalankodunk, a két idegen gyerek ugyancsak eleven gondolatserében van már. Az ő kis fiuk — még nem igen lehet négy éves — nem akarja a mi lányunknak a segítségét. Az erős nem bru-

talitásával mordul egyet-egyét, ha a mienk kedveskedik neki. Mi tartózkodásra intjük a magunk gyerekeit; ők gyöngédségre az övékét. Közös a sikertelenségünk. Mikor a mienk növekedő kedveskedésére az övék növekedő morgással és huzódozással felel, a magyar leány fogva utánozza a morgását, groteszk mozdulatokkal kicsufolja a huzódozását, elébe kerül, mögéje lebben, kineveti és rámosolyog, míg — megint megérti egymást a két idegen. És mi is megértjük eközben az olasz gyereket, ők is a mienket. Nem soká tartott és a két gyerekfantázia az olasz és magyar kapánát egy kedves, barátságos testületté fogta össze. Csudálatos, milyen jól tudunk mi olaszul, mondjuk magunkban; ők meg bizonyára azt gondolják magukban, hogy a magyar igen jókedvű nép, csak nem kell megijedni a gögös tartózkodásuktól. Így épít a gyerekfantázia az öregeknek is. Bizony igaza volt Zolának, hogy a gyerekekben a jövő képét látta, amikor majd az emberek közt a nagy ellentétek is elsimulnak.

*

A gyermek egy világ. A gyermek maga úgy érzi, „Ő” a világ. Minden, ami körülötte van, ő érte, csakis ő érte van. Amire neki nincs szüksége, az nincs. Az ő számára nincs. Ami van, kiélvezni való. Elvezi is, ahogy életfejlesztő egészséges önzése az ösztön titokzatos erejével parancsolja. Minden egészséges gyermek igazi Szanin, aki az életet szereti, mert jó: neki szép, neki jó. Ami pedig nem úgy van, ahogy ő érzi jónak, annak mássá kell lennie, meg kell szünnie. Ha nem lehet, a kis Szanin mind leugrik a vonatról, hogy neki-

vágjon a fölkelő nap verőfényében ragyogó — új világnak.

A jóérzést kereső egoizmus fantáziájának erős és leleményes a hajtóereje. Ebből a fantáziából aztán ötletesség és a trefás föllentéstől a hazugságig minden kikerül. A nevelő művészetétől függ majd — és sokszor az Élet maga a legművészebb nevelő — az erősen táplált fantázia eme hajtásaiból, melyik marad meg és melyik marad vissza a fejlődésben. Beleszól csakhamar az Én egészséges önzésébe a Társaság nem kevésbé erős egoizmusa. Megkezdődik az Én és Te harcra, mely valójában ez a szép Élet, a kicsinyeknek epügy, mint nekünk jobban fölfegyverzett nagyoknak, akik egyébként fantázia híján kisebbek vagyunk amazoknál. Míg lelkünk két ellentétes világának zavaros küzdelmei nemes emberi harmoniába jutnak, a fantázia majd a legfrisebb támadó erő, majd a leggyöngédebb odaadás alkotója, az ellentétek összehozója és kiegyeztetője...

Három éves mulott Magduska, mikor az Én védelmére ezt a jelenetet akotta szolgáltat-rakész fantáziája.

Hét órákor az ebédlő asztalszékében itta a vacsorát, a jól megmért három deciliter tejet. Tudva azt, hogy Magduska a legfinomabb tejjel is nagyobbra értékelt egy-két apró játékot, amelyet a két kéz ujjával lehet elvégezni, vagy épen olyan csodáknak a meglátását, amelyek épen tejjévisznél csak neki jelentkeznek — a levegőben, így szóltam hozzá:

— Igyekezz, hogy a tej a csuporból elfogyjon, mire visszajövök!

Ezzel a másik szobában leültem az íróasztalhoz és elmerültem az olvasásban. Egy koppanás az ebédlőben felriasztott.

Szokoly Tamás: Ez eddig az első jó gondolatod! (Derűtség).

Nagy György: A felemelt ujonclétszámot is elfogadja majd ez a Ház, anélkül, hogy bármiféle engedményeket is sikerülne kicsikarni ennek fejében.

Kmety Károly: Dehogyan nem; elvi engedményeket. (Derűtség).

Nagy György ezután sorba veszi a hadseregnek konstatalható korszerűtlenségeket és hosszadalmasan a Ház megcsappant érdeklődése mellett beszél róluk.

Szünetet kér az elnöktől.

(Derűs jelenetek.)

Elnök: A mai ülés 3 óráig tart és így a szokás szerint később adunk szünetet.

Nagy György: Helyes, akkor majd a szünet után térek át beszédem lényeges részére. (Derűtség.) Ezután folytatja beszédét, majd újra szünetet kér, amit meg is kap.

Szünet után

Nagy György az ifjúság katonai neveléséről, majd a felségjogokról beszél.

Elnök figyelmezteti, hogy maradjon a tárgynál.

Szappanos István: Pedig olyan szépen beszélt! (Derűtség.)

Nagy György a katonai büntetőtörvény reformját sürgeti, majd azzal végzi, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Beniczky Ödön beszél ezután a javaslatról és azt elfogadja.

(Beniczky mosakodik.)

Beniczky Ödön ezután a mentelmi bizottság határozatára való hivatkozással bejelenti, hogy a maga részéről is csatlakozik Polónyinak az ülés elején tett kimagyarázó nyilatkozatához.

Ezután Maniu szólalt fel, kinek beszédéről és az ez alatt kitört viharról lapunk más helyén számolunk be.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Angol-klub iránt városszerte mind nagyobb érdeklődés mutatkozik a közönség körében. E hó 16-án, kedden délután 1/2 órakor tartja a klub legközelebbi összejövetelét a Fehér Kereszt-szálloda egyik földszinti, a Deák Ferenc-utca felőli bejáratnál bíró helyiségében. Ezen az összejövetelen új tagok is jelentkezhetnek felvételre. Tagsági díj havi egy korona.

— Kész vagy Magduska?

— Kész! — hangzik vissza nagy meglepetéssel.

Megindulok, hogy kivegyem a magas székből. Alig érek az ebédlő küszöbére, az én kis lányom keserves sirásra fakad.

— Edes apám, véletlenül kiömlött a tej! Véletlenül ömlött ki!

Olyan rémült arccal mondta ezt, hogy mosolygásra fogtam a dolgot.

— Hát hová ömlött?

Nézem az asztalkát, a padlón a szőnyeget, sehol semmi.

— Hiszen megittad!

— Nem, nem, véletlenül kiömlött. Vidéki színművész a legmodernebb viccet sem húzhatja úgy alá, ahogy az én csöppegem a véletlenül szót kiemelte. Keresem hát a véletlenül utját tovább, míg hosszas tapogatódzás után megérezem, hogy a bolyhos ruhavédő jókora darabon nedves.

— No nem baj, ha véletlenül ömlött ki a tej. Annak örülök, hogy megmondta az igazat. Majd máskor jobban vigyázol.

— Igen edes apuska! S már fölcillan az öröm fénye a szemében.

— De hát hogy esett a baj, kis lányom?

— Így tartottam a bögrét lefelé és akkor kiömlött a tej.

— Hát nem vetted észre, hogy rosszul tartod a bögrét?

— De igen.

— Miért tartottad akkor lefelé, mikor a szád fönt van?

— Azt mondta a tej, hogy öntsem ki!

Erős meggyőződéssel mondta ezt Magduska és nézett rám komolyan. Hit volt a szavában.

A bánya-spekulánsok.

Visszaélések, hiányok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 16

Különös helyzetek állanak elő a magyar bányászatban, a melyeket szerencsétlen elavult bányatörvényünknek köszönhetünk. Nagyterjedelmű és gazdag vidékek évtizedek óta oly egyének által vannak lefoglalva, akiknek eszükbe se jut a bányák föltárása, sőt ellenkezőleg, még a szomszédos bányák üzemét is hátráltatják. Az ilyen esetek nemcsak szörvénnyesen fordulnak elő, sőt évtizedek óta valóságos rendszerré lettek. Még az adományozott bányák tulnyomó része is üzemén kívül áll és a tulajdonosok jogosítványukat kizárólag spekulációkra használják fel. Némely bányában a nagy inséges időkben, amikor a szegény falu népe képtelenül alacsony bérért dolgozik, néhány napon keresztül folyik a munka. Ezekben a bányákban a közbiztonsági állapotok oly botrányosak, hogy másukat hiába keresnénk.

A világhírű magurai aranybánya, amelynek egyetlen érkeresztezései pontján az ötvenes években hatvanezer korona értékű nyersaranyat találtak, üzemén kívül áll és a tulajdonosok jogosítványukat csak spekulációkra használják fel. De ez távolról sem az egyedüli példa. A zalatnai bányakapitányság területén 319 ilyen üzemkivüli bánya van. Némely bányatulajdonos csak azért tart egy-egy aranyterületet lefoglalva, hogy az elesett arany bevéltására jogcíme legyen. És ezt a szakkörök tudják, hiszen csak nemrégiben, az elmúlt év decemberében fejtegette ezeket az ázsiai állapotokat a londoni bányászegyesület egyik felolvasó ülésén egy tekintélyes bányász, aki az erdélyi és általában magyarországi bányászati viszonyokat igen jól ismeri. Kifejtette, hogy az erdélyi fémhányak nagy befektetésekre rendkívül alkalmasak, de azért óva inti a vállalkozókat ezektől a bányáktól, mert a jogviszonyok sokkal rendezetlenebbek, mint Afganisztánban. És rámutatott arra a szegyeletes körülményre, hogy a bevéltásra kerülő erdélyi bányaarany 50 százaléka kerülő uton jut a tulajdonoshoz. Miért türi a hatóság ezeket a képtelen állapotokat? Egyszerűen azért, mert maga a kincstár is gyakorolja a meddő hegyzárlatot. Vajjon mi történne Almásyölgével és Pojénnel, hogyha a bányahatóságok szigorúan megkövetelnék a rendszeres üzemet? És mert a kincstár ellen nem léphetnek fel a bányahatóságok, a többi

mulasztásnál is szemet kell hunyniok. Ez okozza azt, hogy a legtöbb bányakapitányság csakis adminisztratív ténykedésre van kárhoztatva.

Az erdélyi bányászat pangásának első sorban a kincstári gazdálkodás az oka és erre a sok száz példa közül csak egyet említünk meg. Felsőcsertésen egy elhagyott kincstári fémkohó romjai hevernek. Ennek a hajdani kohónak a szemétdombja, a hányó, oly gazdag fémhulladékokban, hogy értéke százazrekre becsülhető. Az értékesítést már többen megkísérelték, csak hogy a kincstári bányahivatal, jóhírre érdekében, törvényellenesen megtiltotta a salak elhordását és a vagyont érő anyaggal az utakat kövezi. Így tüntetik el a könnyelmű gazdálkodás kiáltó emlékeit.

Az iparosság aradi vezetői.

Az építőiparos-kongresszus. — Munkaadók országos szervezkedése. — Aradi kiküldöttek az ipartörvény anketén. — Elismerés az aradiaknak. — Az országos szabókongresszus.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 16

Az országos iparosok tapasztalható ipari pangás az aradi ipartis erősen megviselte. Ambár a konjunkturák állandóan nyomasztó hatást gyakoroltak az ipari életre, mégis konstatalnunk kell, hogy az utóbbi időkben az aradi iparosok mindinkább fokozódó tevékenységet fejtenek ki úgy a helyi mint az országos ipari ügyekben s hogy Arad hova-tovább egy másik ipari központtá nővi ki magát a főváros mellett. Bizonyosság erre az a két országos gyűlés is, amely vasárnap folyt le a fővárosban, ahol ezuttal az aradi iparosság vezetőinek igen szép és előkelő szerep jutott.

A Magyar Építőiparosok Országos Szövetségének vasárnapi nagygyűlésén Aradot Sebesy Ferenc, Kohn József, Szántay Lajos, Kaszab Géza és Stoll Béla képviselték. Az évi jelentésnek a betegsegélyező pénztárról szóló pontjához Kaszab Géza szólalt fel, határozati javaslatot terjesztve be aziránt, hogy az Országos Pénztár igazgatóságának a betegsegélyező törvény revízióját ellenző, s a revízió elhalasztását kívánó határozata ellen a szövetség fejezze ki tiltakozását s mondja ki, hogy e kérdésben sem az Országos pénztár igazgatósága, sem közgyűlése nem hivatott arra, hogy a maga kívánságait a magyar iparosság óhajtasaként tüntesse

— Ha máskor ilyen rosszat mond neked a tej, ne hallgass rá! Most pedig anyuska adjon Magdusnak annyi tejet, amennyi véletlenül kiömlött.

Mosolyogva, gyöngye hangsúlylyal ejtettem ki a véletlen szót, de tötyömpöty kisasszony megértette, mert balkezét a szeméhez emelte, ami nála most harmadfélsz multán is a szégyenkezés kifejezése.

Azt hiszem, ebben a pohár tejben a lelki kísértés modern vihara futott végig. Jobb a játék, mint a nem kívánt étkezés. Am az elvesztett időt pótolni kell, mert hiszen a tejnek el kell fogynia. A tej ekkor „megmondja” a módot. Ráönti az asztallapra és fölitatja a bolyhos ruhadarabbal. Apuska a küszöbön, a lelkiismeret a kicsi szívben jelenik meg. Hogy a lelkiismeret éppen akkor jelenik meg, mikor apuska belép, onnan van, mert apa már máskor nagyon szomorú nem haragos: szomorú — volt, mikor Magduska „elfelejtette” megmondani a hibáját. És neki már olyan a természet, hogy sirásra esuesorodik a szája, ha apuskának, vagy anyuskának fáj valami. A költői igazságszolgáltatás, a visszabillent erkölcsi rend pedig a bögrébe került friss tej volt.

Persze, hogy azóta is történtek még kisebb-nagyobb „véletlenek”. Hiába, az ember angyal-korában is gyarló és csak botolva haladhat az ember magaslata felé! . . .

Magdusénál is leleményesebb a Mohos Zoli fantáziája, mikor szeretett énjét kellett valami kellemetlen helyzetből kivágnia. Nagyobb a gyakorlata az ösikének. Mikor például ő töltötte be a harmadik évét, egyszer nagy játszópajtásának, a Jankicának úgy a kezébe harapott, hogy ő kegyelme is megijedt. Nagy

zavarában odafordult Jankica édesanyjához és így védekezett:

— Néni, Zoli kutya volt!

— Megverik ám a kutyát, amelyik harap!

Olyan mozdulatot tett erre Zoli urfi, mint aki várja a verést. Mikor azonban észrevette a futó mosolyt a néni ajkán, vége volt az ijedelmének. Új kutyaság képe csillogott már előtte. Ó különben is a megnevetetés nagy barátja és a mosolyok nagy megfigyelője. Erre vall a következő apró eset, melyet az elmúlt ősszel teremtett a huncut fantáziája.

Nagyapával a parkba kellett mennie. Keresztanya felöltöztette, éppen csak a trikó volt még hátra. Sürgős dolga akadván, elküldte nagymamához a másik szobába. A teremtés négy éves urának azonban éppen most támadtak függetlenségi hajlamai és várta, hogy nagymama ő hozzá jöjjön szolgálatra. Hiába küldte Janka néni is, Zoli csak áll a szoba közepén. Erre Janka néni megtoldja a parancsszót egy-két nyomatékosabb argumentummal és vezeti a nagymamához. Meg kellett ugyan még egygyel toldani az argumentumokat, hogy az urfi a nagymamát meg is kérje a segítségére, de hát a fő a jó eredmény. Janka néni nagy komolyan visszamegy a munkájához és feledi Zolit és a fájdalmas — neki fájdalmasabb — argumentumokat. Két perc múlva azonban nyílik az ajtó és besompolyog rajta a trikós urfi. Szó nélkül a néni széke elé áll és vár, míg az el nem neveti magát. A nyakában három sor vadgesztenyekoszoru volt olyan zseniálisan elrendezve, hogy félig radnai buesusvezér, félig valamelyik exotikus állam főkonzuljára emlékeztetett.

— Ugyis tudtam, hogy Janka néni ne-

el. A határozati javaslatot a nagygyűlés egyhangu helyesléssel elfogadta. A napirendnek az iparosok és kereskedők választási ligájáról szóló pontjához szintén Kaszab Géza szólalt fel, hangoztatva a politikai szervezkedés sürgős és halaszthatatlan voltát. Külföldi példákkal igazolta, hogy az ilyen irányú szervezkedés kiszámíthatatlan jelentőséggel bír és beszéde végén sürgős szervezkedésre hívta fel a jelenlevőket. A közgyűlés kimondotta, hogy a szervezkedést meg fogja indítani. Az első vidéki város, ahol a liga megalakul, Arad lesz, ahol e hó 28-ikán tartják meg az alakuló nagygyűlést.

Vasárnap délután a *Munkaadók Országos Szövetsége* tartotta meg közgyűlését. Ez a szövetség az ország összes kisipari szövetségeinek központja, habár csak most kezdte meg működését, máris az ország legnagyobb súlyú ipari testületei között foglal helyet. A közgyűlés a megtartott tisztújításon Kristyóry Jánost, Olár Jusztint és Kaszab Gézát választotta be a szövetségi tanácsosok közé. Reisinger Sándor részére fentartották az egyik alelnöki helyet, amelyet csak a legközelebbi közgyűlésen fognak véglegesen betölteni. Az országos szervezkedés hogy és mikéntjének megbeszélése során meghatalmazta a szövetség az *Aradi Ruházati Iparosok és Kereskedők Szövetségét*, hogy az Aradon rendezendő országos szabókongresszust az országos központ égise alatt rendezze. Ennek kapcsán a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak a jelenvolt ipari kapacitások az aradi iparosság buzgó tevékenységéről.

Az országos szövetség az aradi munkaadószervezetek működésének elismerésül Kaszab Géza főtitkárt bízta meg azzal, hogy a kereskedelmi minisztériumban az új ipartörvény végleges megvitatására tartandó ankétán Boross elnök mellett az országos szövetséget képviselje. Ezen az ankétán az Ipartestületek Országos Szövetségének megbízottjaként Steigerwald Alajos fog szerepelni, a főváros után tehát Arad lesz legnagyobb számban képviselve az értekezleten.

Wekerle — bankkormányzó? Fővárosi tudósítónk jelenti: A képviselőház folyosóján Polónyi Géza ma azt a hírt terjesztette, hogy biztos információja szerint nem Popovics, hanem *Wekerle* lesz az Osztrák-Magyar-Bank új kormányzója. Az exminiszter hírére mosolygó hitetlenséggel fogadták.

vetni fog, ha a gesztenyekoszorúkkal bejövök! *Akkor pedig már nem haragszik!*

Ezzel a harag lefegyverezésére használt játékot magáról leszódván, kipenderült nagyapához, akivel a parkba sietett.

Mi tudjuk és ime a gyerek is érzi, hogy a komikumban az érvényesülésnek nagy ereje van. A fantázia szüli, táplálja, neveli nagyra ezt az erőt. Boldog, aki lelki egyensúlyban bírja, mert nem táplálkozik senki boldogtalanságából. Százszor szerencsés, akinek fantáziáját okos fejjel fegyelmezik az élet harcára. Csak azt ne felejtendő el oly könnyen az emberek, hogy a feyelem nem egy a szolgasággal és az elnyomás nem fejlesztés. Egyszerű az átmenet a magáért-éléstől a közösség boldogságához, csak meg kell tudni vinni, miközben segítünk az akadályokat eltávolítani.

Két év előtt Balatonlellén nyaraltunk. Első nap a négy éves Magduska nem fürdött, csak nézte a mi paecskolásainkat. Hívtam a vízbe, hívta Irén keresztmama is, de még az ő kedvéért sem tudta legyőzni az ismeretlentől való félelmet. A szomszédban is fürödtek gyerekek. Délben az ebédnél beszélgettünk róluk. Meséli a keresztmama a „keresztmamájának” — Magduska így hívta Leszkayné édes anyját — milyen bátrak voltak azok a fiúk a vízben.

— Bizony szép a bátor gyerek! — mondja keresztmamája. — Megnézem őket délután én is!

Mikor asztalbontás után Magduska az ebéd megköszönésében a nagymamához ért, fölne-

Nemzetiségi botrány a képviselőházban.

Megfenyegetett román képviselő.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, február 16.

Vajda Sándornak két év előtti esete óta nem volt a Ház olyan botrányos jeleneteknek tanuja, mint amilyenek a mai ülés vége felé játszódtak le. Az ujoncjavaslatot tárgyalta a képviselőház, mikor az ülés vége felé felszólt *Maniu* Gyula román nemzetiségi képviselő és a magyar katonai követelések helytelenségét kezdte fejtegetni. Többek között azt a merész kijelentést kockáztatta meg itt, hogy a *nemzetiségi párt minden erejével küzdeni fog a hadsereg megmagyarosítása ellen*. E kijelentésére a függetlenségi és alkotmánypárti képviselők óriási zajban törtek ki. *Maniu* fentartotta kijelentését, ami a helyzetet valósággal kritikussá tette. A képviselők a szónok felé rohantak, a legerősebb kifejezésekkel illették s talán már tetlegességre is került volna a sor, ha az elnök fel nem függeszti az ülést. Mikor újból megnyílt az ülés, a vihar tovább zúgott és csak akkor csillapult le, mikor az elnök megvonta *Maniutól a szót*.

Az esetnek a függetlenségi párt ma esti értekezletén is volt folytatása.

A képviselőház ülésének e viharos részéről és a függetlenségi párt értekezletének esatározásáról itt következik tudósításunk:

Maniu a katonai követelésekről.

A képviselőház ülésének vége felé, *Beniczky* Ödön beszéde után *Maniu* Gyula román nemzetiségi képviselő szólalt fel. Beszédét az osztrák-magyar monarchia történelmi hivatásának fejtegetésével kezdte és arra mutatott rá, hogy a két állam politikai vezetői helytelen utakon járnak. Ugy látja, hogy Magyarországon egy *tulzó nemzeti irány* érvényesül, amely most a többi népfajok rovására a katonaságnál is utat akar törni. A nemzetiségiek nem tudják megtalálni ebben az intézményben sem az őket megillető helyet. A nemzetiségi párt ezért *minden erejével küzd azon törekvések ellen*, me-

lyek a magyarosítási tendenciát a hadseregbe is beakarják vinni.

Kitör a vihar.

Maniu e szavai erős visszahatást keltettek. Óriási zaj támadt a teremben; a képviselők felugráltak helyeikről, a padot verték és így kiáltottak *Maniu* felé:

— Ez már mégis sok!

— Gyalázat! Nem lehet meghallgatni!

— Igenis — folytatta *Maniu* — semmiféle magyarosító törekvést nem szabad bevinni a hadseregbe.

A zaj erre még nagyobb lett. A képviselők a szónok felé tódultak, aki a nagy zürzavarban nem folytathatta beszédét. *Thaly* László így kiáltott felé:

— *Disznóság! Ilyet nem lehet mondani! Menjen Ausztriába!*

Pop C. István: *Az urak járnak Bécsbe!*

Okolicsányi László: *Hazaáruló! Ezt nem lehet tovább tűrni!*

Nagy Emil indulatosan *Pop* C. felé közeledik és így kiált rá:

— *Nyomorult szemtelen fráter!*

Justh Gyula elnök: Figyelmezteti *Nagy* Emilt, hogy mérsékelje magát.

Nagy Emil: Nagyon nehéz ilyen komisz inzultussal szemben mérsékletet tanusítani.

Kállay Leopold ökölbe szorított kézzel rohan *Maniu* felé:

— Komisz gazember! Takarodj! *Bali* Mihály huzzon fel!

Maniu pereekig nem tudott szóhoz jutni. Halotthalványan állott helyén.

Hódy Gyula melléje állt és ott kiáltja:

— Gazember! Ezt nem tűrjük tovább!

Az ülést felfüggesztik.

Maniu Gyula: Engem nem lehet terrorizálni!

Elnök: Így nem lehet a tanácskozást folytatni. Kénytelen vagyok az ülést felfüggeszteni.

A szünet alatt elhatározták a függetlenségi és az alkotmánypárti képviselők, hogy *Maniut* nem engedik szóhoz jutni. Több képviselő *Maniu* felé rohant és alig lehetett viszatartani őket a tetlegességtől. Teljes fejfördülés volt a teremben, mikor *Justh* bejött, hogy az ülést újból megnyissa.

rá nagy szemével és piruló arccal bizonytalan hangon mondja:

— Engem is nézzen meg délután, én is bátor leszek!

Bátor is volt, pedig a kis lelke is belefázott, mikor hozzám tapadva belépett a puhán simogató vízbe. Hol a tóban kergetődő gyerekekre, hol a parton mosolygó keresztmamára nézett.

— Nem fogok visongani, akkor keresztmamáma nekem is fogja mondani, hogy bátor vagyok!

Nem visongott, sőt mosolygott. Igaz, hogy kényszeredetten és a mosolya nagyon töszomszédos volt a könnyel s hozzám tapadt, akár egy piteca. Ahogy azonban egyet-kettőt lépett a bársonyos homokfenéken és semmi baj sem történt, mindjobban lefejtőzött a lábamról, míg nem egészen a maga erejéből állott meg. Epen csak hogy két ujjal fogtam.

— Nézzen rám, keresztmamáma!

Az önérzet himnusza volt a gyermekléleknek ez az önző kitörése, melyhez az erőket a fantázia fogta össze. Azóta ő biztatgatta, vezette a vízben a hullámokkal lassan barátkozó édesanyját. Ez a reprodukáló fantázia valami olyan gyöngéd megájtást fejleszt az erősödő gyermeki lélekben, mely különb a felnőttekénél.

Édesanyja nehezen szánta rá magát, hogy nyakig ereszkedjék a tó vizébe, mely *Magduskának* hónaljig ért. Apránként loesolgatta magát, amugy „asszonyosan.” Egy-két összemarokkal siettettem az első nehézségek legyőzését. Mikor a vaesora után arról tanácskoztunk, hogy délben, vagy estefelé lesz-e melegebb

anyuskának a víz, odasimul hozzám *Magduska* és sugva mondja:

— Igérje meg édes apuska, hogy holnap nem loesolja meg édesanyját, mert az neki fáj.

— Hogy tudod te azt?

— Láttam, hogy így tett, mikor loesolta!

— És utánozza a megborzongást.

Mikor másnap fürdeni készültünk, a csöppgyerek kézen fogta az anyját és míg becézve vezette a térdigérő vízben, rám nézett, nem felejtettem-e el a tegnap komoly ígéretet. Mindnyájan mosolyogtunk az öklömnyi gondviselésen, de ő komolyan töltötte be hivatását, mert édesanyja komolyan ment bele a játékba.

A játék a gyerek legkomolyabb munkája. Tiszteletreméltó is, mint minden komoly munka. A játékban növekedik és finomodik a gyermeki lélek fantáziája. A játék tükre az ő egész lélkének és a környezete életének. A nevelő hárca, mely a növekedő lélekben az én és a társadalmi Te közt szünet nélkül folyik, a fantáziának azon reprodukáló játékaiban figyelhető meg és irányítható észrevétel nélkül, mely minden egészséges gyermeknek legerősebb szükséglete és legnagyobb boldogsága. *Magduskának* három éves korától legkedvesebb játéka az anyáskodás. A reggeli lustálkodásnál az ágyban mindennap anyuska a pólyás és *Magduska* a becézó mama. Sőt ebéd után, ha apuskának a negyedórás szundikálás után még futja az időből, ez az ő jobb karja nyomban pólyássá lép elő — a világon legnagyobb méltóság a pólyás — és *Magduska* azt úgy elrengeti, takarja, öltözteti és vetkőzteti, becézgeti és korholja, öleli és csókolja, hogy bizony nehéz

A botrány vége

Justh Gyula megnyitva az ülést, ezeket mondta:

— A képviselő ur erősen megtámadta magyar állam nyelvét. Megfeledezett arról, hogy a magyar nyelv a magyar állam nyelve. (Zajos éljenzés és taps.) Nincs olyan parlament a világon, amely megtűné, hogy nyelvét így megtámadják. Ha a képviselő ur így folytatja, megvonom tőle a szót. (Tomboló zaj.)

Maniu Gyula: Nem szabad belevinni a hadseregbe a nemzetiségi torzalkodást.

Óriási zaj tört ki erre. *Gazember, fogja be a száját!* — kiáltottak Maniu felé. *Üljön le, nyomorult piszkos fráter!*

Elnök: A hadseregbe a magyar állam nyelvét akarjuk belevinni. (Zajos éljenzés.) Ha így folytatja, rögtön megvonom a szót.

Maniu Gyula: Azt kívánom, hogy ne legyen partikularizmus sehol az országban! (Óriási zaj.)

Elnök: A képviselő urtól megvonom a szót! (Zajos éljenzés.)

Justh erre az ülést a képviselők éljenzése mellett berekesztette.

A vihar következményei

A képviselőházban törtéteknek már ma este folytatása volt. A függetlenségi párt ugyanis ma este érkezőt tartott, melyen Petragally Oszkár tette szóvá Maniu beszédét. Kijelentette beszédében, hogy nem lehet napirendre térni afelett, hogy egy képviselő a magyar parlamentben nyíltan és vakmerően szidalmazza a magyar állameszmét, megtámadja a magyar állam területi, nyelvi és institutionális egységét. Ajánlotta ezért, hogy az igazságügyi kormány mielőbb folyamatba tegye a büntető-törvénykönyv novelláris módosítását.

Günther Antal igazságügyminiszter szólalt fel ezután. Teljes mértékben elítélte Maniu eljárását és kijelentette, hogy a büntetőnovella elkészítésével a kormány már régebb idő óta foglalkozik.

Szentiványi Árpád kívánja, hogy a párt egyik alelnöke szólaljon fel ez ügyben a Házban.

Apponyi Albert gróf helyesli, hogy Maniu eljárása is erős visszautasításra talált. A kormány a maga céljai közé sorolja, hogy a magyar nemzeti nyelvnek mindenütt érvényt szerezzen, természetes tehát, hogy a kormány Maniu felszólalását a maga céljai ellen intézett támadásnak tekinti.

Bizony Akos nem szeretné, ha Maniu eljárását a közvélemény összefüggésbe hozná a régóta tervezett büntető novellával.

A párt végül elhatározta, hogy Batthyány Tivadar gróf, a párt egyik alelnöke a Házban szót emel ebben az ügyben és kifejezést ad a függetlenségi párt álláspontjának.

Izgalmas kaland a Szabadság-téren.**Építész és őrmester összetűzése.**

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 16

Tegnap egy fiatal aradi építésznek, aki hallgatott a „sátán leányá”-nak (értsd: szerelem) a szavára, szerfölött kellemetlen kalandja volt. Csak lelekkjelenléte és jó Browning-revolvere mentette meg attól, hogy megvagdalva nem vitték haza.

A szóban forgó fiatalember, aki egy ismert építész-mérnök öccse, szenvedélyes sportman. Különösen két sportot kultivál erősen: a jeget és a nőt. Minden délben kint látható a jégpályán, amint nagy ügyességgel rajzolja ki a nyolcasokat és a tizenhatosokat, mikor azonban jó az est, ifjunk a hódításba kezd s e téren is nagy ügyességgel és nem kisebb szerencsével működik. Gyakran megfordul a „moziban” is, ahol nem annyira a mozgóképek, mint a női népek kötik le figyelmét. Sok kellemes hódítás emléke fűzi őt e helyhez, melyet tegnap is azért keresett fel, hogy egy hölgygel, akit már régebben ismert, végleges megállapodásra jusson. A nőcskét meg is találta, rögtön ostromhoz kezdett és hosszas purparlezás után másnapra randevut vett tőle. A hölgyike végre beleegyezett és az építész a sötétség leple alatt hálásan csipkedte meg a kis lány arcát. Azt hitte, hogy a Mindentudón kívül más nem vette észre ezt a cselekedetét. Azonban tévedett: minden mozdulatát két villogó szem figyelte. Egy 33. gyalogezredbeli őrmesteré volt a szempár. Az őrmester nem maradt nyugton, hanem midőn az építész örömtől áradó szívvvel vett bucsut hölgyétől, felkelt és nyomon követte őt. Az udvarló mit sem sejtve haladt a Szabadság-téren, melyen ekkor már egy lélek se járt, midőn egyszerre valaki vállon érintette és így rivált rá:

— Halt! Hogy merte maga megcsipkedni a Juliskát?

— A Juliskát? Micsoda Juliskát? — kérdezte meglepetve emez a zord és harcias őrmesterláltára.

— Ne tetesse magát! Tán nem csipkedte meg? Nagyon jól láttam.

— Hát aztán miköze van magának ahhoz?

— Az a közöm, felelte dühösen az őrmester, hogy ha még egyszer utána jár, hát letöröm a derekát!

— Az enyémet? Ember kell ám ahhoz barátom! (Mellesleg megjegyezve az építész épen egy centiméterrel üti meg a katonai mértéket, míg az őrmester 6 láb magas óriás volt.)

Akar egy pofont? — kérde vésztlőslő hangon az őrmester.

— Akar kettőt? — kérde fölényes nyugalommal az építész, miközben a téli kabátja zsebébe mélyesztette kezét.

Az őrmester dühét ez a végtelékig fokozta.

— Majd adok én neked, civilbagázs! — riválta és kardjához kapott.

A megtámadott erre kivette zsebéből kezét, melyben egy Browning feketéllelt és rászegte az őrmesterre.

— Hagyja el a kardját, mert keresztül lövöm, — szolt nyugodtan.

Az őrmester a revolver láttára egyszerre kijózanodott. Néhány szót mormogott még, aztán sarkon fordult és gyors léptekkel távozott.

Az építész az őrmester visszavonulásának látára felkacagott. Magyarazata egyszerű: A Browning-revolver nem volt megtöltve.

Csöndesedik Szerbia.**Montenegró követelése. — Anglia és Törökország.**

— Távirati tudósítás. —

Arad, február 16.

A minapi háborus hírekkel szemben ma békésebb jelentések érkeznek Szerbiából és a Balkánról. Szerbiát most a kis Montenegró is cserbenhagyta és nem kíván többé vele együtt működni, követeli azonban a dalmátországi Spizza átengedését.

Törökországban egyelőre teljes az új törökök győzelme. Hilmi basa, az új nagyvezér a monarkia barátjának mutatkozik s ez magyarázza meg, hogy az angol sajtó már féltékenyen néz a törökországi eseményekre.

Mai távirataink itt következnek:

A megilusult aknamunka.

Pétervárról táviratozzák: A tegnap Péter király elnöklete alatt tartott minisztertanácson Nenadovics dr. konstantinápolyi szerb követ is megjelent. Nenadovics megújította egy ízben már tett ajánlatát, hogy a kormány bocsásson az ő rendelkezésére két millió frankot, hogy a nagy pénzszükségben szenvedő ifju-török bizottságot az Ausztria-Magyarország és Törökország közt kötendő egyezmény meghíusítására rávehesse. Milovanovics külügyminiszter, aki minden kétséget kizáró módon sejtetni engedte azt, hogy a követ magatartásával nincs megelégedve, igen erélyesen elfenezte a javaslatot, melyet a minisztertanács ennél fogva elvetett.

Szerbia és Novibazar.

Konstantinápolyból jelentik: Politikai körökben feltűnést keltenek azok a hírek, amelyek a novibazári szandzsákban és északi Albániában készülő zavargásról szólnak és a mozgalmat Ausztria és Magyarország akciójára vezetik vissza, amelynek célja e zavargás kitérésor azonnal bevonulni a szandzsákba. E hírek mértékadó török körökben, amelyek azokban szerb vagy montenegrói ferdtéseket látnak, nem találnak hitelt. Kizártnak tartják, hogy Ausztria és Magyarország, amely harminc éven át Törökországgal egyetértésben a szandzsákban fönn tudta tartani a rendet, csapatait onnan szabad elhatározásból visszavonta és jelenleg tárgyalás alatt álló jegyzőkönyvében ünnepiesen lemond a megszállás jogáról, arra gondoljon, hogy e vidéken újabb katonai akciót készítsen elő.

Párisból jelentik: Veszviz szerb követ a Petit Journal-ban kijelenti, hogy a szerb jegyzék elküldésének elhalasztása egyáltalában nem Oroszország közbelépésére vezethető vissza. Ő maga kérte fel Pichon külügyminiszterrel folytatott tanácskozás után kormányát, hogy a jegyzék elküldését a bolgár-török és az osztrák-magyar-török differenciák rendezése idejéig halassza el. Akkor majd tüzetesebben fognak a hatalmak Szerbiával foglalkozni.

A törökországi események.

Londonból táviratozzák: A külügyi hivatalhoz közelálló reggeli lapok nyilván felsőbb utasításra láthatóan foglalkoznak a török miniszterválsággal. Majdnem egybehangozóan írják, hogy az új török bizottság terrorizmusát és mellék-kormány minőségében való tulkapásait Anglia nem helyeselheti.

Konstantinápolyból jelentik: Az Ikdam szerint Rifaat basa külügyminiszter még nem fogadta el a neki felajánlott külügyi tárcát. A Yüni Gazetta azt írja, hogy Rifaat basa az ajánlott tárcát nem fogadja el.

Montenegró politikája.

Londonból táviratozzák: A Times ismereti Montenegró külpolitikáját. Azt fejtegeti,

megállania, hogy vissza ne öljje, vissza ne csókolja. Am ezt csak akkor teheti, ha a pólyás annyira megnőtt, hogy „anyus” mesélhet neki. Ezekben a mesékben finoman szövődik össze az élelményes, reprodukáló és a produkáló fantázia. Bizony mondom ez van akkora mulatság, mint a kibekedés! Ugy-e hölgyeim Önök elhiszik? A férfiakat nem kérdem.

— Szeretné, ha a golya egy kis testvérkét hozna neked? — kérdezte a négy éves Magduskától egy néni, aki apuskával szeret évődni.

— Nagyon szeretném — felelte Magduska igen komolyan. — Mert akkor mindig mellette melhetnék és foghatnám a kezét, mikor a kosiját kitolnák a parkba. Ott én vezetném, hogy el ne bukjon.

Ez is önzés, de ugye ebbe az önzésbe már belefórad az altruizmus, a másokért való eslekvés? A gyerekfantázia bájos játékaiban a végtelékét összekapcsoló minden életáryalat megfér. Ha mi szülők, a belátás és a lemondás ama embérséges emberi magaslatára tudnánk emelkedni, hogy a kitűnő svéd íróasszonyoknak, Ellen Keynek szállóigéjét megtöltjük színigazsággal és a huszadik század nemcsak frázisban volna a gyermek százada: a gyermekfantázia ezer árnyalatából a legnemesebb egyéni és társadalmi boldogság harmóniája születne meg. Szabad-e ebben biznunk? Feleljen meg mindenki magának a saját szívével. És ha lesz önök közt, aki feleletével másoknak is akar lelki gazdagodást nyújtani, a Kölcsey-egyesület e helye mindig szabad szószéke marad a legnemesebb szeretetnek: a gyermek szeretetének. Várjuk és fantáziás lélekkel hallgatjuk meg!

hogy Spizza átengedése a legkisebb koncesszió, amelylyel a háborút el lehet kerülni, s amelytől a fejedelem nem állhat el. A Times azt írja, hogy Nikita csak dinasztikus tekintetből támogatja Szerbia követeléseit, amelyeknek teljesítését Európa sohasem fogja megengedni. Montenegró ragaszkodik Spizza követeléséhez és azt mondja, hogy Ausztriának és Magyarországnak módjában áll *nagylelkűséget gyakorolni* és Spizzát átengedni. Ebből kitűnik, hogy Nikita a szerbek kalandor politikájától *eltávolodott* és csak a maga számára szeretne most hasznot biztosítani.

A szerb trónörökös, az ürgék és a király.

Belgrádból jelentik: Egész Belgrád mulat most György trónörökös legujabb hőbortos cselekedetén. A királyfi, apja ellenzésére drága kutyákat hozatott Németországból. Ma a testőrség katonáit arra szólította föl, hogy szerezzenek neki ürgéket, amelyeket a kutyákkal akar elfogatni. Ez meg is történt. A kutyák erős harca következtében sok ürge elpusztult.

— Látjátok, — mondta György a katonáknak a döglött ürgékre mutatva — *a bátor katonáknak is így kell elesni a harcmezőn és nem úgy élni, ahogyan a király parancsolja.*

Görögország mozgott.

Athénből jelentik, hogy a görög kormány a háborús hírekre való tekintettel elrendelte a görög hadsereg mozgósítását. Hogy Szerbia ellen lép-e föl Görögország, azt nem jelzi a távirat.

A koalíció békeje.

A függetlenségi párt értekezlete.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, február 16.

A képviselőház mai ülésén befejezést nyert a néppárt és a függetlenségi párt közti affér személyi része, az ugynevezett elvi differenciák pedig a függetlenségi párt esti értekezletén kerültek szóba még pedig úgy, hogy a békés elintézés itt is biztosítottnak látszik.

A 48-as párt értekezletéről, valamint a politika néhány más eseményéről itt következik tudósításunk:

A néppárt tamadása.

A függetlenségi párt ma este hat órakor Hoitsy Pál elnöklete alatt értekezletet tartott. Az értekezleten elsősorban elhatározták, hogy a Ház határozatképességének fentartása céljából a pártot két turnusra osztják, amelyek felváltva tartoznak megjelenni a Házban.

Hoitsy Pál nzután bejelentette, hogy az értekezletet elsősorban a néppárt támadásai miatt hívták össze.

Apponyi Albert gróf szólalt fel ekkor. Hangsúlyozta, hogy a párt vezérének, Kossuth Ferencnek és neki magának is az az álláspontja, hogy a politikai célszerűség igen kívánatos, hogy a keletkezett hullámok *el-simuljanak*, minthogy azonban az idő rövidsége miatt a néppárt vezetőivel ebben az ügyben még nem érintkeztek, kéri a pártot, bizza meg az elnökséget, hogy ezt a kérdést készítse elő és a legközelebbi napokban tegyen jelentést a pártnak.

Az értekezlet erre egyhangulag az elnökséget bizta meg az ügy elintézésének előkészítésével.

Az értekezlet foglalkozott még Maniu ügyével, melyről más helyen szólunk. Nagy Emil és Laehne Hugó még a munkásbiztosító reformját tették szóvá, mire az értekezlet véget ért.

Kossuth Ferenc bécsi utja.

Félhivatalosan jelentik: Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter február 23-án, kedden jelenik meg a királynál. Kossuthot sok képviselő akarta elkísérni utjára, de a miniszter lebeszélte őket erről a tervről. Apponyi Albert gróf kultuszminiszter együtt utazik Kossuth Ferencel hétfőn délután 5 órakor Bécsbe.

A KÖLCSEY-ZSUR.

Arad, február 16.

A szezon utolsó Kölcsey-zsurjára a városháza dísztermét zsufolásig betöltő gyönyörű közönség gyűlt össze ma délután. A szereplők iránti kíváncsiságon kívül bizonyára egy kis hála is volt ebben a szokatlanul nagy érdeklődésben. Jutalmazása annak a szép, harmonikus munkának, melyet a zsurok vezetősége ebben a szezonban végzett és köszönete annak a sok értékes élvezetnek, melyben ezek az esték Arad közönségét részesítették.

Az elismerés szava talán elsősorban Szöllősi Istvánt, a Kölcsey-egyesület előadásainak egyik rendezőjét és a mai zsur első szereplőjét illeti. Mint rendező körültekintő hozzáértésének, szinte apostoli lelkesedésének a szezon mindegyik zsurjával tanujelét adta, mint felolvasó pedig ma is megerősítője volt annak a véleményünknek, melyet őszi előadása után mondottunk róla: egy mélyen és érdekesen gondolkodó, gondolatait színesen, szívhez férközően kifejező író-ember, akinél kevesen ismerik jobban és kevesen szeretik jobban az emberi és különösen a gyermeki lelket. Mai felolvasása, melyet lapunk tárcarovatában talál az olvasó, mindennél szebb bizonyossága ennek és azok az apró esetek, melyeket a gyermekvilágból hozott ma a közönség elé, minden magyarázatnál szebb demonstrálói Szöllősi szeretve figyelő, sokat látó tehetségének.

Obláth Mariska volt a zsur másik felolvasója. *Csendes vándorok* címen olvasott fel egy inkább rajzot, mint novellát: szomorú, de nem érzélgő, ügyesen és színesen megírt történetét egy faluba került tanítónőnek, aki megtört lélekkel, de engedelmesen lesz felesége a falu segédjegyzőjének. A hatást a közönség zajos tapsa bizonyította.

A zsur utolsó számában a Kölcsey-egyesület is csatlakozott a Mendelssohn századik születésnapját megünneplők közé. Unger Mór zenetanár dirigálásával és Kovács Teri zongorajátékával a nagy zenepoéta G-moll zongorahangversenye volt ez a szám, melyet első hegedűn Wagner József dr., Brasch Elemér, Berger Károly, Bayer Emil, Kell József dr. és Eckhardt István, második hegedűn Stóhr Mátyás, Freud Miksa, Weisz Arnold és Forbáth József, mélyhegedűn Sperber Frigyes és Kell Rezső, nagybőgőn Lóka Miklós és Wimmer József, gordonkán pedig Goldzieher Pál játszottak. A dirigáló tanár önmagának és növendékeinek — mert legtöbbször szereplő az ő növendéke — de különösen Kovács Terinek nagy sikert szerzett e hatalmas zenemű előadásával. A koncert mindhárom tételét, a finom, lassu, szomorú részeket éppugy, mint a szerelem vágyát, örömet kifejező motívumokat fáradhatatlan, gondos technikával és hatásos érzéssel adták elő úgy, hogy a közönség Kovács Terit, Unger tanárt, s a kíséretet is lelkesen megtapsolta. Az estély két női szereplőjének virágcsokorral is kedveskedtek. (b. b.)

AZ IGAZ BIRÓ.

★

Több mint egy évtizede már annak, hogy a modern büntető judikatura, élén a legkiválóbb jogászokkal és a jogirodalom kitünőségeivel, hadat üzent az elavult, ósdi törvényeknek. Ez a keletkezett mozgalom felismerte annak a bírónak a visszas helyzetét, aki meggyőződése ellenére, kezében a törvénykönyvvel, olyan „igazságot” kénytelen osztani, amelynek igazságtalan voltáról maga is meg van győződve. Kénytelen elítélni azt, akit benső meggyőződése szerint felmentene. Mert hát a törvény: törvény! — Felismerte ez a mozgalom annak az állapotnak a szükségét, hogy a bíró kezét fel kell szabadítani a törvény imperatív rendelkezései alól és függetleníteni kell minden olyan befolyástól, amely igazságos ítéletének megállapításánál őt önmagával ellentétbe hozná.

Ennek a küzdelemnek már eddig is mély nyomai vannak a mi büntetőjogrendszerünkben. Hogy csak az újabbakra mutassunk rá: ott van a feltételes elítélés kedvezménye, a fiatakorú bűnösök külön bírósága, a gyermekbíróság és a minősített lopásoknál történt tulszigoru intézkedések megszüntetése. Ma már nem olyan nagy szenzáció, hogy néhány bíró elmerészel tekinteni a törvény holt betűitől és nem azt nézi, hogy mit parancsolnak a rideg paragrafusok, hanem benső meggyőződésének szavait követi. A Magno ítéleteket ma már tisztelettel és igazságosnak fogadják el és a felső bíróságok sem ütköznek meg rajta. Legutóbb egy francia bíró a törvény ellenére megítélt nőtartási díjat egy asszonynak, aki husz évig élt vadházasságban egy férfivel. Azt mondotta: ha egy törvényes házasságban élő nőt, bármily rövid ideig élt férjével, tartásdíj illet meg, mennyivel inkább megilleti azt a nőt, aki husz esztendeig élt együtt — bár nem törvényes házasságban — a férfivel.

A magyar büntető judikaturába a nemrégiben elhunyt Hérics Tóth János kuriai tanácselnök, — akit az igaz bíró elnevezésével tisztelték meg, — vitte be ezt a modern gondolkozást. Szenzációs ítéleteket hozott a Kuria ennek a nemes gondolkodásu, mély judiciummal rendelkező bírónak az elnöklete alatt. Amikor, tekintet nélkül a törvény rendelkezésére, összetörte az alsóbírósági ítéleteket, mert az ő józan, igazságos felfogásával nem tudta összeegyeztetni. És ezért a merész liberalizmusért az igaz bíró nevét kapta meg. Eljárását sohasem gáncsolta senki. Sőt!

Mindezeket egy nagyon-nagyon kis ügy alkalmából mondjuk el. Az aradi bíróság egyik termében egy ítélet hangzott ma el. Ez az ítélet a modern felfogás jegyében született meg. A bíró kimondotta, hogy az előtte lévő vádlott elkövette azt a bűnt, amely miatt feljelentették, de felmentette a vád alól. Felmentette mert úgy találta, hogy nem lehet utólrni az igazságot, ha csak a rideg betűkön nyargalásunk utána és felmentette azért, mert az volt a meggyőződése, hogy ha a törvényt alkalmazná, összeütközésbe jönne annak intencióival. Az ítélet kihirdetésekor borús téli alkonyat volt. És mégis, mintha a szabadelvűség napsugara ragyogta volna be a tárgyaló termet...

Izgalmas vaddisznó vadászat a gurahonci erdőkben.

Aradi urak kirandulása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 16.

Előkelő társaság fejezte be tegnap háromnapos vadászatát az aradmegyei gurahonci erdőségben, amely az Arad-esanádi Egyesült Vasutak tulajdona. A társaság tagjai a következő aradi urak voltak: Bréda Viktor gróf, Bohus Lajos és István bárók, Simó Károly dr., Sigmond Rudolf huszárszázados, Borovszky Pál és Daniél Péter.

A társaságot Bréda Viktor gróf hívta meg immár harmadizben ebben a vadász-szezonban. Az előbbi két vadászat alkalmával tizenhat darab vadkant ejtett el a társaság, most pedig négy vaddisznóval jöttek haza. Ezek közül kétőt Sigmond kapitány terített le. Sigmondot nemrég helyezték át Galiciából Aradra. A kapitány a legnevesebb vadászok közé tartozik s a galíciai erdőségek között nem egy izgalmas vadászkalandnak volt részint szereplője, részint előidézője.

A gurahonci vadászat alkalmával tegnapelőtt is volt az általa elejtett egyik vadkannal némileg izgalmas kaland, amelyről azonban a vadászok legtöbbje csak másnap szerzett tudomást.

Sigmond százados a vadászat utolsó napján megsebesített egy hatalmas vadkant, amely fájdalmában és dühében nekirontott a közelben álló hajtónak. A megsebzett állat a hajtó láb-szárába kapott s magával vonzolta a sűrűségbe. Kun István erdőőr látva a hajtó megszorult helyzetét, utána rohant és még ideje korán elérte az állatot. Kétszer rálőtt s egyik golyó a disznó testébe hatolt. Az erős állat azonban még ekkor se pusztult el, hanem megfordult és az erdőőr felé rontott dühös vakkantásokkal. Kun futva menekült előle, mert már nem volt annyi ideje, hogy ismét megtölthesse fegyverét. A vaddisznó utána iramodott és már a sarkában volt, amikor a vérző állat hirtelen fölfordult. Élettelenül terült el a kergesre fagyott hómezőn, az erdőőr pedig megkönnyeb-bülten lélezett föl.

MULATSÁGOK.

(=) **A katolikus bál.** A f. hó 20-án megtartandó katolikus bál férfi rendező-bizottsága ma délben ülést tartott a bál-elnök lakásán, amikor is a bizottság örömmel vette tudomásul az elnökség ama bejelentését, hogy a bál fővédnökei közül gróf Károlyi Gyuláné, gróf Bréda Viktorné, gróf Zselenski Róbert, Károlyi Gyula gróf és Bréda Viktor gróf a bálon személyesen megjelennek. Ezenkívül Arad- s Csanádvármegye közönsége felekezeti s vallás különbség nélkül nagy számban fog a bálon részt venni, melynek — a rendezőség vezetőinek kijelentése szerint — semmiféle felekezeti irányzata nincs s kizárólag az a cél lebeg a rendezőség szeme előtt, hogy az Aradon emelendő új templom, a József főherceg-szanatórium egylet s a minorita templom orgona alapja gyarapodjék. Megalakult a fogadó bizottság is.

(=) **Bál Vingán.** A délolaszországi földrendés károsultjai javára Vingán február 20-án vindornyalaki és Hertelendi Hertelendy Ferencné ömeltősága védnöksége alatt rendez a D. M. K. E. zártkörű műkedvelői hangversenyt és táncestélyt. A hangverseny műsora: I. Donzetti „Az ezred leánya” nyitány. Előadják: Kövér Akosné zongorakiséréte mellett a zenekar: Kövér Akos, Andor és János, ifj. Bayer Ferenc, Pokorny Péter, Keller Vilmos dr. és

Biwald Lipót. 2. Gounod Faustjából: „Valentin imája”. Eneklí: Richter Sándor. Zongorán kíséri: András János. 3. Monológ. Előadja Pilsák János. 4. Verdi: „Traviata” nagy ária. Eneklí: Páthy Jánosné, zongorán kíséri: András János. 5. „Mikes bucsuja”. Melodráma. Szavalja: Eisler Mihály dr., a zenekiszéretben résztvesz: zongorán Kövér Akosné, hegedűn Kövér Akos, esellon: Keller Vilmos, tárogatón: Biwald Lipót. 6. Artot: „Souvenir de Bellini” Pongrácz Miklósné zongorakiséréte mellett hegedűn előadja: Kövér Akos. 7. „Rákóczi” (Kéler Bélától.) Előadja Kövér Akosné zongorakiséréte mellett a zenekar: Kövér Akos, Keller Vilmos dr., ifj. Bayer Ferenc, Pokorny Péter, András János és Biwald Lipót.

A BÜNTANYA.

Üzelmek az Arany csillag szállodában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 16.

A rendőrség ma harminc napi elzárásra ítelt egy asszonyt, akinek szállodája az orgiák állandó tanyája volt s aki válogatás nélkül fonta körül a serdületlen leányokat, férjes asszonyokat és hurcolta a berugott vendég elé. A derék asszonyság nem először állott ezekkel a förtelmes bűnökkel vádolva a kihágási bíró előtt. Egyszer már meggyült a baja a miatt, hogy vendéglői üzletét bünbarlanggá nevezte ki. Elvonták akkor ipar és italmérési jogát. Ez a kis malőr azonban egyáltalában nem hozta zavarba a tapasztalt hölgyet. A fia nevére váltott engedélyt s tovább folytatta üzelmait.

Az Arany csillag tulajdonosnőjéről van szó. Ez a szálló az iparlajstrom szerint csakugyan szálloda. De ki száll oda? Nagyon is válogatott társaság. Tudniillik, hogy Davidovits Izraelné meg szokta válogatni, hogy ki-nek nyissa meg a modern kor minden igényei és teljes komforttal berendezett szobáit. Szivesen látott vendégek például a vidékről feljött fiatal, erőteljes román parasztok, akik otthon szelid, esendes családapák és férjek. Így télen, holmi elintézendő ügyek ürügye alatt berándulnak Aradra s az Arany csillag szállodában dorbézolnak. Ez a hotel tudniillik azért garni, mert ott a jófajta vinkót — hölgyekkel garnirozva szokta Davidovitsné felszolgálni.

Csak nemrég emlékeztünk meg arról, hogy egy román földesgazda három nő társaságában mulatott s ekkor eltűnt 550 koronája. Ez a kis hiba az Arany csillag szállodában esett meg az atyafival, akit részegen kifejtettek a gyenge női karok öleléséből és az utcaajtó elé állítottak. Harmadnap eljött a feleségével és az aradi rendőrségen tett panaszt a drága kaland miatt.

A felesége ugyan váltig könyörgött Green Nándor tb. főkapitánynak, hogy a viláért se indítsa meg az eljárást, mert ő hajlandó személyesen köszönetét kifejezni az előtt, aki alaposan elvette a férje kedvét a csapodárságtól. A rendőrség azonban nem a megsehalt asszony szemével nézte az ügyet, hanem örült, hogy végre pozitív adat van a kezében, melynek segítségével egy veszedelmes bűntanyát robbant-hat fel. Kinyomozták, hogy kik azok a nők, akik Davidovitsné hálózába kerültek. Ezeket Beretz Ferenc kihágási bíró hallgatta ki és őszinte vallomásukból beigazolást nyert, hogy az Arany csillag szálloda nem az a hely, amely az idegeneknek minden pirulás nélkül ajánlható.

Berecz kapitány elhatározta, hogy ő leszedi azokat a csillagokat Davidovitsné fényes portájáról. Ezzel kapcsolatban azonban az ég is beborul felette, mert harminc napig tartó elzárás alatt egy kissé sötét cellában lesz kénytelen tartózkodni az Arany csillag fényes termei helyett.

A rendőrség átir az iparhatóságához és a pénzügyigazgatóságához, hogy a négy napra el-ítelt Davidovits Zsigmondtól, a tulajdonosné fiától, akinek nevében most az üzlet áll, vonja el az ipar- illetve italmérési jogot.

Ügyvédi felszólítás

Ferenc Józsefnek.

Hatszáz ezer korona adósság miatt.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, február 16.

Az ügyvédi felszólítások között is ritkaságszámba jön az a levél, amelyet egy budapesti gyógyszerész küldött el ő felsége kabinetirodájának. A levél hatszáz ezer korona adósság kifizetését kéri a királytól, akinek atyja, Ferenc Károly vette volna ezt a kölcsönt a gyógyszerész nagyapjától.

Az érdekes esetről fővárosi tudósítónk ezeket jelenti:

Jeney Gyula budapesti gyógyszerész most érvényesíteni akar egy adóslevelet, melyet szerinte Ferenc József királyunk apja, Ferenc Károly főherceg irt alá. A gyógyszerész állítása szerint az ő nagyapja, Jeney Péter volt a kölcsönadó, aki azonban nem érvényesítette követelését. Jeney Péter három évvel ezelőtt meghalt s akkor ő, mint örököse megtalálta az iratok között az adóslevelet.

Jeney Gyula, hogy a pénzhez hozzájusson, alázatos kérvényt irt a kabinetirodához és kéri ebben a kötelezvény összegének és kamatos kamatainak összesen hatszáz ezer koronának kifizetését. A kérvényt — nem tudni milyen indokolással — visszatartotta a kabinetiroda. Jeney azonban nem hagyta annyiban a dolgot. Egy barátja, Tornay Emil dr. fehértemplomi ügyvéd útján újabb kérvényt nyújtott be. Ebben a kérvényben azonban már enyhébb álláspontot foglal el: alázatos hangon egyezkedést ajánl fel és kijelenti, hogy hajlandó elfogadni a hatszáz ezer korona harminc percentjét is, ha azt egyszerre kézhez kapja. Ebben az esetben — írja — széttépve visszaküldi Ferenc Józsefnek a kötelezvényt.

Az egyezkedő ajánlatra még nem érkezett válasz.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Szerda: Izrael, színmű. (B bérlet).
Csütörtök: Cigánybaró, operett. (C bérlet).
Péntek: Erdészleány, operett. Bem. tató előadás. (A bérlet).
Szombat: Erdészleány, operett. (B bérlet).
Vasárnap: Delután: Felhőnyarakkal: Vírasszt a szerelem, v. gjatak. Este: Rendes helyárrakkal: Erdészleány, operett. (C bérlet).

* **Tudnivalók a Swärdström-estélyről.** Gyakran megtörténik, hogy a közönség késlekedése miatt a hangversenyeket a kitűzött időnél későbbben kell megkezdeni. Ennek elkerülése végett felkérem a t. közönséget, hogy a hangversenyre, amely 8 órakor kezdődik, már fél 8 órakor foglalja el helyét, nehogy az előre látható nagy tolongás következtében a hangverseny kezdése kitolódjék. Weisz Leó hangversenyrendező.

* **Kigyóbőripar Jávában.** Nagy tetszést keltett az Uránia színház új műsorának rendkívül érdekes és tanulságos mozgófényképe, a kigyóbőripar Jávában. Szorgalmas malájok kigyókeresésével kezdődik a kép. Jáva színpompás őserdeiben bozótokban tanyáznak az óriáskigyók, melyek bőréből szebbnél-szebb iparcikkék készülnek. Torkánál ragadják meg a veszedelmes állatot és ketten cipelik az erre a célra készült ketrecekben. A második fázis a bőr lenyuzása. Keresztbe feszített rudra vannak egymás mellé fejükkel fogva felakasztva a hatalmas állatok, melyekről elevenen huzzák le a bőrt. Ezt meg-

mossák, kisimítják és aztán gépekkel különböző cikkeket készítenek belőle. Drága papucskok, cipők, szivar és pénztárcák, sőt még botok is készülnek az óriáskigyo elpusztíthatatlan bőrből. Pompás mozgófénykép mutatja be ezt az érdekes ipart és a közönség a fényes látványosság mellett tanul is. Itt említjük meg, hogy pénteken, szombaton és vasárnap kizárólag humoros képekből összeállított farsangi műsort mutat be az Uránia.

HIREK.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 17-én az időjárás: változékony, hidegebb, elvéve csapadék.

— **Kombinációk az önálló és közös bankról.** A *Magyar Estilap* című ujság mai száma bécsi kelettel cikket közöl, amely szerint a bankkérdést úgy oldanák meg, hogy az osztrák-magyar banknak a monarchiában két főintézete lenne. Budapesti tudósítónk illetékes helyen nyert értesülés alapján éjjel azt jelenti, hogy ez csak az illető ujság kombinációja.

— **Felolvasó-est a kamarában.** A kereskedőket és iparosokat egyaránt közelről érdekelte az a tanulságos, élvezetes előadás, melyet *Sugár Jenő* dr. tartott ma este az aradi kereskedelmi és iparkamara közgazdasági lyceumában a magyar törvényhozás két legújabb közgazdasági vonatkozású törvény-alkotásáról: a *cekk-törvényről* és az *üzletátruházásokról* szóló törvényről. Mindkét törvény ez év január havában lépett életbe s a kereskedők és iparosok, akiket ezek leginkább érdekelnek, alig ismerik a két új törvényt. *Sugár* dr. jogi és gyakorlati szempontból magyarázta a törvény rendelkezéseit s különösen élénk tetszéssel fogadta a hallgatóság az előadásnak azt a részét, melyben az előadó az üzletátruházásokkal összekötött visszaélések megszüntetéséről szolt. A felelőségnek vagy egy cégtársnak a cégbe való befogadása és az ominózus „-né” szócskának egyik napról a másikra való kitételével nem lehet ezután kijátszani a hitelezőket. A cekk-törvényről szóló előadás valóságos vita-estté változott át s az eszmecsereben *Reinhart Gyula*, *Goldschmidt Sándor*, *Vajda István* dr. és *Hegyi Albert* vettek részt. Az előadás befejeztével *Eles Armin* kamarai alelnök mondott köszönetet dr. *Sugár Jenő*nek tartalmas és tanulságos előadásáért.

— **Sturm Albert temetése.** Fővárosi tudósítónk jelenti: *Sturm Albert*et, a Bud. Tud. elhunyt szerkesztőjét ma délelőtt 11 órakor temették a rákoskereszturi temető halottas házából. A nagyszámú közönség között volt a Hírlapírók Nyugdíjintézetének küldöttsége nevében *Heltay* alelnök, *Fekete* főtitkár, a Kisfaludi társaság nevében *Vargha Gyula* min. tanácsos, a budapesti ujságírók egyesülete nevében *Szatmári Mór* és *Purjesz Lajos*. A temetési szertartás gyászénekekkel kezdődött, amely után *Weisz* dr. lelkész megható bucsubeszédet mondott. Ezután *Vargha Gyula* és *Szatmári Mór* bucsuztatták el a halottat.

— **Földrengés Magyarországon és Bulgáriában.** Kecskemétről jelentik: Mult éjjel 1 óra 55 perc körül 10 másodpercig tartó erős földrengést éreztek. A földrengést erős földalatti menyörgésszerű robaj előzte meg. A lökések közül a harmadik volt a legerősebb, amelytől az épületek megrázkódtak, a butorok elmozdultak helyeikről és a falakon függött sok tárgy leesett. Az egész lakosság rögtön talpon volt, az ijedtség azonban csak rövid ideig tartott, miután a földrengés minden különösebb baj nélkül mult el. Mindössze néhány házfal repedett meg. Nagykörösről táviratozzák: Nagykörös város lakosságát ma hajnalban 2 órakor erős földrengés riasztotta fel álmából. A földrengés keletről nyugati irányban haladt és mély, tompa moraj kísérte, mondhatni ritmikus lüktetéssel és 15 másodpercig tartott. A butorok megrezegték, de egyéb baj nem történt. Félegyházán és Cegléden is volt ma földrengés. — Szófiából azt jelentik, hogy ott és *Jambolm* városban erős földrengés volt. Több ház összedőlt és sok ember megsébesült.

— **Antal Mihály rendőrtizedes.** özvegye részére adományoztak: *Szuchy Károly* 1 kor., özv. *Prohászka Józsefné* 1 kor., *Kopp Erzsébet* 1 kor., *Prohászka László* dr. 2 kor., *Réthy Viktor* 10 kor., *Fejér Gyula* 2 kor., *Mikes Gábor* dr. gyűjtése 75 kor., *Reinhart Gyula* 10 kor. A rendőrtizedes és legénység adománya 121 kor., 20 fill., *Kiss Arnold* ellenőr 2 kor., *Eberhardt János* 1 kor., *Gorda György* 40 fill., *Glück Károly* 10 kor., *Domonkos Lajos* 10 kor., *Tenner László* gyűjtése 60 kor., *Hajnal János* 2 kor., *N. N.* 1 kor., *Arad és Vidéke* gyűjtése 89 kor. 18 fill., *Kovács Jenő* gyűjtése 13 kor. 40 fill., *Park-vendéglő* gyűjtése 7 kor. 20 fill., *Kemény Manó* 5 kor. Összesen 414 kor. 38 fillér.

— **A miniszterelnököt megoperálták.** Budapestről jelenti tudósítónk: A képviselőházban ma az a hír terjedt el, hogy *Krepuska Géza* dr., a híres fülorvos megoperálta *Wekerle Sándor* dr. miniszterelnököt. E hirre vonatkozólag *Krepuska* kijelentette, hogy az nem igaz, a miniszterelnök környezetéből pedig azt az információt adták, hogy *Wekerlénék* egy jelentéktelen fülbajáról van szó, melyet nem is *Krepuska*, hanem egy asszisztens operált.

— **A Moderne Kunst és Arad.** A kereskedelmi miniszter megállapodásra jutott a *Moderne Kunst* nevű német folyóirattal az iránt, hogy husvéti számában Magyarországot ismeresse. Egyes városokat szólított fel arra, hogy a maguk költségére helyezzenek el cikkeket és képeket a lapban. A város művészeti bizottsága ma délután foglalkozott az ügygyel s azt javasolja, hogy a közgyűlés szavazza meg a cikk közreadásáért járó 280 koronát, mert szükségesnek tartja, hogy a külföld ezuton is megismerje a város gazdasági, társadalmi és kulturális életét, valamint annak szűk keretekben megírt történeti jelentőségét. A cikk megírására *Krenner Miklós* drt kérte meg a bizottság.

— **Titokzatos aranybánya** címen lapunk minapi számában megjelent cikkekre vonatkozóan a következő levél közlésére kérték föl lapunk szerkesztőjét: Igen tisztelt Szerkesztő ur! Becses lapjának f. hó 13-iki számában „A titokzatos aranybánya”, „Györffy báró és a 10 apostol” címek alatt megjelent közleményre bátor vagyok felvilágosító megjegyzéseimet azon kérelemmel tisztelettel beküldeni, sziveskedjék azt b. lapjában közzétenni. A hunyadvármegyei Ruda község tőszomszédságában Gyálumáre és Alsó s Felső Lunokj községek határában 1893. óta körülbelül 5 négyszögkilométer területen több bánya van én-és nőm neve alatt birtokunkban. A bányákban eddig körülbelül 260000 korona költséggel különböző irányú feltárásokat eszközöltünk s zuzóércet is nagy mennyiségben termeltünk. E zuzóérc minemőségének szakszerű megvizsgálását *Papp Károly* dr. főgeológus a m. kir. Földtani Intézetben eszközölte, ki huzamosabb ideig tartó és beható vizsgálat alapján a birtokunkba juttatott eredeti szakvélemény szerint megállapította, hogy teljesen ugyanazon eredmény várható még kikárvázatlan területünkön, mint a tőszomszédságunkban levő „Rudai 12 apostol aranybányatársulat” területén. Mindozen állításaimat hiteles okmányokkal igazolom, melyeknek betekintése végett az érdeklődőknek szivesen állok rendelkezésükre. A hivatkozott budapesti lapok azon kitétele tehát, hogy e bányák eddig „Tiz Apostol bánya rt.” cég alatt működtek, legalább is jóhiszemű tévedésen alapulhatnak, mivel mint látszik — e bányák nem részvénytársaság hanem *magántulajdon* képeznek. Kérésom után maradtam kiváló tisztelettel az igen tisztelt szerkesztő ur kész hive Brád, 1909. február 14-én; *Györffy Arpad* báró.

— **Vasuti szerencsétlenség.** *Körmöcbányáról* jelentik: A zólyom-rutkai vonalon közlekedő 378-as számú tehervonat nyílt pályán szétszakadt és a vonat utolsó része belefutott az elsőbe. A vonatkiszőr *halálosan*, a személyzet több tagja súlyosan megsébesült. Az összes kocsik megrongálódtak.

— **Autobusz műzériák.** Fogtunk törököt, aki nem enged. Van egy autobus vállalatunk, amelylyel büszkélkedni akartunk s az Aradra jövő idegek előtt ezzel akartuk bizonyítani, hogy repülve előzzük meg a konkurrens városokat, amelyeknek ugyan még nincs autobuszok, de annyi bizonyos, hogy nem is lesz. Mert ha a polgármesternél érdeklődnének ama kellemetességek iránt, melyet a közönség az autobusznak már eddig is köszön, azt felelné nekik, hogy eszükbe ne jusson az autobus vállalat létesítése, mert úgy járhatnak, mint az egyszeri magyar, aki törököt fogott, de az nem engedte el, vagy mint Arad, ahol van autobus, de az este kilenc órakor érkező vonattól az utasokat nem a benzinep, hanem a három zsufolt lovasuti koci hozza be a városba. Az aradi autobus talán az egyetlen közlekedési eszköz a világon, melynek menetrendje versenyre kél a bürgözd-bugaci vicinálissal is és még rendetlenebb, megbizhatatlanabb. Oly annyira, hogy az esti kilenc órai vonat érkezésekor a Központi kávéház előtt találkozik az érkező utasokat beszállító lovonattal. A löfejü lovai józüen vihognak a sofförök szeméi közé, látva azok pírulását a „lemaradás” miatt. Tegnap este történt meg, hogy a vasutnál a mondott időben nem voltak autobuszok. Miért is lettek volna? Még feltaláltak volna rá szállani az idegenek s a súlyos megterhelés következtében elromlott volna a benzin tartály, mint az ma este 7 órakor történt meg a 7-es számú kocsival, mely ötnegyed óráig vesztegelt a városháza előtt, míg végre sikerült belé életet lehelni. Ilyen apró-cseprő kellemetlenségek természetesen felforgatják a menetrendet s megszületik az utca humora, mely azt tartja, hogy egy nagy hiánya van a büzkocsiknak:

— Nincs kifüggesztve a belsejükben — a menetrendetlenség.

— **Elhárított vasuti katasztrófa.** Még e hónap 13-án történt, hogy a Tóvis felől Budapestre haladó 23. számú személyvonat egyik, utasokkal tulzsufolt III. osztályu kocsijának a tengelye Szászváros és Piski között a magas lejtőn *eltörött*. Óriási szerencsétlenség lehetett volna, mert a koci fölfordulás előtt állott, ha a mozdonyvezető a veszélyt gyorsan föl nem fedezi és egy pillanat alatt meg nem állítja a vonatot. Miután ez megtörtént és az utasok megszabadultak a nagy veszélytől, sokan köszönetet mondtak az éber mozdonyvezetőnek, aki tömérdek ember életét mentette így meg.

— **Kegyelem egy tót képviselőnek.** *Juriga* Nándor tót nemzetiségi képviselőt tudvalevőleg izgatás miatt két évi államfogházra ítélték. Most egy *váci* távirat jelenti, hogy *Juriga* aki többször eredménytelenül folyamodott kegyelemért, ma végre megkapta a királyi kegyelmet, mely büntetése hátralevő részét elengedte.

— **A berlini merénylők.** *Berlinből* jelentik: Az egész város a legnagyobb mértékben fel van izgatva, mert azok a gyalázatos merényletek, melyeket ismeretlen tettesek asszonyok és leányok ellen késsel intéznek, folyton ismétlődnek. A legnagyobb nyugtalansággal tölt el mindenkit az a tudat, hogy a merénylőknek eddig egyetlen esetben sem sikerült nyomába akadni. Ennek a főoka az, hogy a közönség figyelme minden esetenél teljesen az áldozatok felé fordul és a gyilkost a nagy zűrzavarban futni engedik. Tegnap Berlin különböző városrészeiben *öt új merényletet követtek el*. Egy leányt két izben is megtámadtak. Egy másik leány, még mielőtt elment hazulról, tréfásan kijelentette, hogy egy pár szoknyával többet szedett magára, hogy az esetben, ha megtámadják, a késszurások ne érhessék olyan erővel. Ebből a tréfából szomorú valóság lett. Alig ért az utcára a leány, egy gyanus alak közeledett feléje és kétszer megszurta. A szurások felső combját érték.

— **„Aradváros közbiztonsága hanyatlak.”** Ezt a szomorú igazságot az aradi rendőrség feje, **Sartot** Domokos főkapitány kénytelen elismerni abban a nevezetes előterjesztésében, amelyet ma készítet el. Az **Aradi Közlöny** többször foglalkozott azzal a kérdéssel, mely Szakolczai Lajos királyi ügyészt arra készítette, hogy figyelmeztesse a város törvényhatósági bizottságát a bünygyi osztálynál a munkaerő hiánya miatt kialakult állapotokra. Tegnap irtuk meg, hogy a főkapitány az ügyész közbelépésének következtében ismét előterjesztéssel él és arra kéri a közgyűlést, hogy egy fogalmazói, egy díjnoki és két detektív-állást szervezzen sürgősen, mert „**Aradváros közbiztonsága hanyatlak.**” A nyomozásra váró ügyek hetekig hevernek, mert úgy felszaporodtak, hogy nincs elég tisztviselő a feldolgozásukra, a detektívek éjjel-nappal folyton nyomoznak s kinek jutna még azonkívül ideje megfigyelésre és egyéb preventív intézkedésekre? Ezeket írja Arad főkapitánya. A közgyűlésnek komoly fontolóra kell venni ezeket.

— **Színházegés ezer halottal.** Mexikóból jelentik, hogy **Acapuleo** városban egy színház leégett és a közönség közül ezer ember bennégett.

— **Halálos elgázolás.** Borossebesi tudósítónk borzalmas szerencsétlenségről ad hírt: A Brád felől érkező 143. sz. személyvonat tegnap este hat órakor a borossebesi pályaudvar közelében elgázolt egy földmives külsejű embert, aki egy korlát nélküli gyalogjárón akart átmenni a pályatesten. A mozdonyvezető a sötétség dacára észrevette a pályatesten járkáló alakot és hangos fütty-jelzéssel figyelmeztette a veszedelemre, a vonatot azonban már nem tudta megállítani és így a szerencsétlen emberen keresztül ment. A vonat az illetőnek mindkét lábát elmetesztette, úgy, hogy a szenvedett sérülések következtében a helyszínen meghalt. Az aradi kir. ügyesség megindította a nyomozást, melynek során megállapította, hogy az elgázolt egyént úgy a mozdonyvezető, mint a pályőr figyelmeztették a fenyegető veszedelemre, de ez mit sem használt. A nyomozás során kiderült, hogy a szerencsétlen ember, akinek személyazonosságát eddig még nem sikerült megállapítani, saját vigyázatlanságának az áldozata. A hullát a személyazonosság megállapíthatása végett a hatóság lefényképezte. Azt hiszik, valami siketnéma parasztember volt.

— **Az autobuszok fölülvizsgálása.** Annak megállapítása céljából, hogy a havrei automobil gyár mely géprészröngölásokat tartozik megtéríteni s a gépek kopása mértékének konstatálására, a tanács egy szakbizottságot kért fel. A bizottság tagjai **Virágh** Lajos főmérnök elnöklésével már holnap megkezdik munkájukat. Részt vesznek: **Sármezey** Endre, az Acev. igazgató főmérnöke, **Stengl** Andor kir. iparfelügyelő, **Czinner** Győző, az Acev. főellenőre, **Léderer** Simon, M. A. V. mérnök, **Szathmáry** Károly üzemigazgató.

— **Adományok.** Róth Zsigmond ur néhai Adler Anna ravatalára szánt koszorúmegváltás címén 10 koronát adományozott az izr. árvaháznak, mely szíves adományért ezton mond hálás köszönetet az elnökség. — **Wohlgemuth** Sándor és neje 2 koronát adományozott a vesztőhely megváltására. — A Toldi Athletikai-Klub béli jövedelméből 25 koronát adott az ajkai. 25 koronát a resicai bányaszerencsétlenek javára.

— **Elveszett.** Folyó hó 12-én a városháza disztermében megtartott felolvasás alkalmával egy kis fekete-fehér selyemmel bélelt boa elveszett. Kéretik a megtaláló, hogy azt akár az Aradi Közlöny szerkesztőségének, akár pedig dr. **Kabdebó** Jánosné károsultnak adja át.

— **Tamburás-zenekar a Mi lenyumban.** Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a híres zombori első tamburás-zenekar naponta előadást tart a vendéglőmben, úgy az étteremben, mint a söresarnokban. Az előadásokra meghívom a n. é. közönséget. **Schuch** Ferenc.

— **Szabó-féle pármái ibolya-szappan** a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes, lágy habzása, finom ibolya illata s bőrpuhító hatása olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem versenyezhet vele. Készíti: Szabó Béla piperezappangyáros Miskolcon. Darabja 80 fillérért kapható minden gyógyszerárban s jobb divatú kereskedésben. Főraktár Aradon **Vojtek** és **Weisz** drogériájában. 47

— **Hol készül modern fénykép?** Korszerű modern fényképek elősmert legjobb híru műterme, **Kossak** es. és kir. udv. és kamara-fényképésznel. (**Weitzer** J.-u. 3. sz.) 541

— **Likör aromák** kitünő likörök előállítására; — **házilag** — **Vojtek** és **Weisz**nál. 171

Ma, szerdán nagy ezüst-tombolaestély Kovács és Novotny éttermében. Tombola-jegy 80 fillér.

A nyereménytárgyak a **Butorszövetkezet** ületének kirakatában vannak kiállítva.

TARKASÁGOK.

* Sturm Albertről.

(A **perzsa rendjel.**) Néhány év előtt **Fejérváry** báró Gácsországba utazott, a hadgyakorlatra. Mikor Budapesten a keleti pályaudvaron felszállt a vonatra, tüstént rekognoszálni kezdte a területet.

Megszólította a kalauzt:

— Utazik-e tiszt a vonaton?

— Igenis, instálom alássan. Egy generális.

— Kicsoda?

— **Bechtolsheim** Antal báró.

No, ez jó ujság volt. **Bechtolsheim** is a gácsországi hadgyakorlatra utazott. A két hadfi természetesen örvendett egymásnak. Belemérültek a mult eseményeibe, fölbolygattak a rég eltemetett ifjúkori elményeket. De hát akarmilyen romantikus volt is az olasz garnizonélet és bármilyen érdekes a kaszárnya világa, Hatvan felé már kimerült teljesen a mult és a legfrissebb bécsi pletykára is elfojtott ásitás felett.

Bechtolsheim báró egyszer elbusultan megszólalt:

— Ugy látszik, hiába hoztam magammal tarokkártyát.

— Miért hiába?

— Mert nincs **harmadik**.

Az igaz. A tarokkhoz legalább három lovassági tábornok kell. No de ha nincs generális, akad talán kisebb sarzsi, sőt ezuttal a civilt is föl lehet venni a hadsereg sáncái közé. Elég nagy a vonat, akad talán rajta **harmadik**.

Behívták a kalauzt.

— Mondja csak barátom, utazik-e a vonaton valami ismert ember, mágnás, képviselő, főispán, vagy efféle?

— Nem láttam én, kérem alássan, egyiknek a málháján se koronát.

— Hiszen a koronát elengedjük... Gondolkozzék, nem szállt föl Pesten olyan utas, aki szabadjeggyel utazik? (Mert ezek a legnagyobb urak.)

— Nem, instálom... Azaz, egy szerkesztő. Kicsi, szemüveges; az oldalán tábori messzelátó fityeg.

Fejérváry fölkiáltott:

— Megvan a **harmadik**! Brávó! Hiszen ez a derék **Sturm**, aki szintén a hadgyakorlatra tart. Hozza el gyorsan azt az urat!

— Mikor **Sturm** belépett a kocsiszakaszba, **Bechtolsheim** báró mar keverte a kártyát.

— Parancsolnak velem excellenciátok?

— Ugy van, **Üljön** le, kedves **Sturm**, vegye föl a kártyát és tudja meg, hogy **Galiciáig** le se teszi.

— Folyt a játék, de a generálisok kegyetlenül rosszul játszottak és **Sturm** irgalmatlanul kontrázta őket.

— **Bechtolsheim** egy darabig türte, hogy az ujságíró így pocsekká veri a hadsereget, de egyszer letette a kártyát.

— Kedves **Sturm**, — szólt — ön, úgy látszik, nem tudja, kikkel játszik.

— **Sturmot**, akinek a kisujjában benne volt a katonai sematizmus, bántotta ez a föltevés.

— Én ne tudnám, kegyelmes uram?

— Ugy van. De tudja meg, hogy ön e perben a **Mária Terézia-rend** ötven százalékával játszik.

— Valóban, akkor a **Mária Terézia-rendnek** már csak négy lovagja élt: kettejük volt **Fejérváry** és **Bechtolsheim**.

Bechtolsheim báró szelid hangon kérdezte:

— Hát nem imponál ez önnek? És mégis kontráz bennünket?

Sturmnak imponált a dolog és többé nem kontrázott.

Bechtolsheim bárót a hadgyakorlat után Bécsbe rendelték, ahol éppen a perzsa sah vendégeskedett. A mellé osztották be disz-lovagnak.

Kis idő multán **Sturm** paksamétát kapott Bécsből. Fölbontja: hát a perzsa Nap- és Oroszlán-rend mosolygott rá belőle. A rendjel mellett névjegy volt e ezen e szavak:

„Az ön hálás **Bechtolsheimja.**”

(**Szilágyi, a hálátlan.**) **Szilágyi** Dezső komünikét mondott egyszer neki tollba s egy szó nem jutott eszébe. **Sturm** megmondta, egyben hoztátte:

— Nemde, kegyelmes uram, mégis csak jó, ha nagy államférfi mellett ott egy kis zsidó ujságíró?

Szilágyi nem volt a legjobb kedvében és bosszusan mondá:

— No, de magán meg is látszik, hogy zsidó.

— Miért kegyelmes uram?

— Mert szemtelen.

— **Kegyelmes** uron is megérzik, hogy kálomista! — mondotta **Sturm**, aki, úgy látszik, meg akarta szolgálni a kapott titlust.

— Miért? — kérdezte **Szilágyi**.

— Mert hálátlan.

(**Hazugság, parancsra.**) A boldogult szabadelvű pártkörben a snajdig **Fejérváry** mosolyogva fordult egy alkalommal **Sturm**hoz:

— Mondja csak **Sturm**, mit fog ma este hazudni? — kérdezte.

A szerkesztő ezt felelte:

— Amit excellenciád parancsol!

(**A tót nem ember.**) A képviselőház folyosóján a nemzetiségi viták idején „A tót nem ember!” szállóige eredete felett tanakodtak, de elfogadható magyarázatot senkisé tudott adni. **Sturm** ezzel az anekdotával magyarázta a mondást:

— A szabadságharc idején tót faluban ütöttek szállást a honvédek. A falu utolsó lakosa a magyarok láttára futva menekült.

— Hé! Állj meg te ember! — kiáltottak utána.

— Nem vagyok én ember! — szólt az atyafi.

— Én tót vagyok!

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az eltűnt olló.

Érdekes felmentő ítélet.

— Az **Aradi Közlöny** tudósítójától. —

Arad, február 16.

Érdekes ügygyel foglalkozott ma az aradi büntető járásbíró. A bünper alapját egy olló képezte. Egy kis olló, amelyet **Krebsz** Józsefné aradi szabónő adott át használatra egyik varrólányának, **B. Szidának**, de amelyet ez eltávozásakor a főnöknőjének nem szolgáltatott vissza. Az olló eltűnt. **Krebsz** Józsefné követelte az ollót a leánytól, akinek eközben azt is mondotta, hogy a műhelyből neki kellett elvinni a keresett tárgyat, mert ez másképp nem tűnhetett volna el.

Mivel **B. Szida** úgy találta, hogy volt főnöknője lopással gyanúsítja meg, rágalmozás miatt feljelentést adott be ellene. Ma tárgyalta az ügyet az aradi büntető járásbíró, ahol a feleken kívül kihallgatták az egész varroda személyzetét. A tanukép kihallgatott leányok valamennyien igazolták, hogy **Krebsz** Józsefné azt mondotta **B. Szidának**, hogy az eltűnt ollónak nála kell lenni, ennek dacára **Bozóky** Mátyás járásbíró a vádlottat felmentette.

Az eljáró bíró érdekesen, eredetien indokolta meg az ítéletét. Kimondja ebben, hogy **beigazoltnak látja** a tárgyalás adataiból azt, hogy **Krebsz** Józsefné **B. Szidát** gyanúsító kifejezésekkel illette, a vádlottat mégis felmenteni; mert nem volna igazságos, hogy amikor valaki a jogos tulajdonát képező tárgyat keresi és eközben a törvény ismerethiánya folytán nem úgy fejezi ki magát, hogy a törvény ne büntethesse — elítéljék. Ezzel szemben azt, aki hasonló helyzetben szabatosan tudja magát kifejezni — felmentsék. A törvénynek nem ez az intenciója, mert ha a gyakorlatban úgy kellene alkalmazni a törvényt

betűt, hogy aki nem tudja magát precizen kifejezni, elítéljék: akkor senki sem merészelne keresni és kutatni a maga tulajdonát.

§ Békephar előtt. A mult év szeptember 13-án Bartók Pál magyarpécskai legény afeletti haragjában, hogy Medgyes Mihály minden ok nélkül öklével fejbe vágta, boszút forralt Medgyes ellen. Ugyanaznap elhívta magával a koresmába „békepharat inni”. Mikor a koresma közelébe értek, minden előzmény nélkül előrántotta kinyitott zsebkését, azt Medgyes oldalába szurta és elszaladt. A kés átszurta Medgyes szívét, aki azonnal meghalt. Az aradi kir. törvényszék ma vonta felelősségre tettéért Bartók Pált és Kovács dr. ügyész vád és Nagy Sándor dr. védőbeszédének meghallgatása után erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntettéért egy évi börtönrre ítélte.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

= Házinyul tenyésztés. A gyoroki csángótelepi állami iskola termében folyó hó 14-én délután érdekes előadást tartott Pál Miklós gazdasági szaktanár. A házinyul tenyésztést ismertette igen behatóan. A csángótelepesek feszült figyelemmel és nagy érdeklődéssel hallgatták az előadónak a házi nyulról szóló fejtegetéseit. Tervebe vették, hogy az aradi magy. kir. állami jószágigazgatóságot megkérlik, hogy néhány nemesített nyul törzset juttasson közejük, mert ezáltal a nyul tenyésztést megkezdhetik. Pál Miklós gazdasági szaktanárnak Lázár Pál igazgató-tanító, a csángótelepesek lelkes, fáradhatatlan vezetője mondott köszönetet az előadásért, melyre nagy szükség volt, amennyiben a nyul tenyésztés megismertetése által lényeges javulás remélhető a telepesek anyagi helyzetében.

Ujaradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Ujarad, február 16.

Az ország különböző vidékéről, a nálunk uralkodó hideg fagygyal járó időjáráshoz hasonló időről érkeznek jelentések.

A vetések alaposan selylik a tél rendellenes voltát, azok állapotáról kedvezőtlen hírek vannak forgalomban.

A gabonaüzlet irányzata eme hiradások, valamint a mindinkább észlelhető áruhiány következtében szilárd.

Elkelt a mai piacon:

300 mm. buza	12.60—12.80
400 mm. tengeri	8.20—8.30
Rozs	9.40—0.00
Zab	7.70—0.00
Arpa	7.50—0.00

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, február 16.

Amerika 1-el olcsóbb. Kínálat, vételkedv megfelelő. 15 ezer métermázsra 0 fillérrel magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Deli zárlat	2 órai zárlat
Buza áprilisra ...	13.05—3.06	12.05—12.06
Tengeri májusra	7.36—7.37	7.38—7.39
Rozs áprilisra ...	10.40—10.41	10.37—10.8
Zab áprilisra ...	8.81—8.82	8.76—8.77
Buza 1909 októberre	11.18—11.19	11.17—11.8
Rozs októberre ...	9.40—9.41	9.37—9.38

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény ...	630.50
Magyar hit részvény ...	741.—

Budapest kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 16. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; Közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 135—137 fillérig; fiatal közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban 131—133 fillérig; könnyű páronként 230 kilogrammig terjedő súlyban 135—137 fillérig.

Sertéslétszám: Február hó 12. napján volt készlet 19.675 darab, február 13. napján folhajtatott 121 darab, február 13. napján elszállított 311 darab, január 14. napjára maradt készletben 19.485 darab.

A hizott sertés üzlet irányzata: nyugodt.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1909. évi február hó 17-én:

B) bérlet.

B) bérlet.

I z r a e l.

Színhmü 8 felvonásban. Irta: Henry Berustein. Fordította: Cholnoky Viktor.

S Z E M É L Y E K:

Croucy Ágnes Follinusné F. D. Gregenoy Várnay Jenő.
Thibault Dely Lajos. De Sa laz gróf Faludy K.
Gutlieb J. sz InSzendrey M. De Mauve Ditrói Mór.
Szilvián pater Hunya y J. Ciscourt Martonfi R.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)
Uj műsor. Válogatott újdonságok.

Műsor: 1909. február hó 17-én, szerda:

1. Berta szül etésnapja. (Humoros). — 2. Szomorú farsang. (Dráma). — 3. Kigyóbőripa Jéva szigeten. (Látványosság). — 4. Soffér es kocsinó. (Humoros).

Tíz perc szünet.

5. Borzaszó talány. (Kacagató). — 6. A szerelem legendája. (Látványosság). — 7. Riz termetés. (Természet u. áu). — 8. Krokodilus vadászat. (Természet után). — 9. Falu-i mulatságok. (Látványosság).

Előadások délután 5, este fél 7 és fél 9 órakor.

Február 19. 20 és 21-én

nagy farsangi műsor:
nagyszerű humoros képek.

NYILTTÉR.*

PICHLER SÁNDOR
PAPIROS, IRÓSZERES, ÜZLETI-KÖNYV
RAKTÁRA.
ARAD
TELEFON 308. SZABADSÁG-TÉR 1 sz.

Beraktározásból

visszamaradt

valódi perzsa szőnyegek

minden árban eladtnak

Róth szállitónál

Eötvös-utca 3. sz. 872

Szőlősgazdákhöz.

A szőlőpótlások rendkívüli nehézségei és sikertelensége abban leli magyarázatát, hogy ahhoz nem a megfelelő, teljesen megbízható

— I. oszt. gyökérus anyagok, —

hanem mindenféle meg nem felelő ripária és oltvány lesz felhasználva.

Szőlőpótlás céljára gyoroki szőlőgazdaságomban igen bevált módon fajtiszta ripária-portális vesszőket gyökereztetek és szőlőoltványokat készítek, melyek a sikeres és eredményes szőlőpótlást mindenkinek biztosítják.

Jessék a hirdetést megfigyelni.

Vojtek Alajos

szőlőbirtokos.

Hatóságilag engedélyezett

Kiárusítás

könyvek, papíráruk és
írószerekben

üzletátbelyezés miatt

Ingusz I. és Fia

könyv-, papír- és írószer
kereskedésében 661.

Weitzer János-utca

Antiquar-könyvek,

irodai papírok, levél-
papírok, borítékok,

csomagoló papírok

beszerzési árban

lesznek kiárusítva.

Ingusz I. és Fia

Weitzer János-utca.

SZŐLŐPÓTLÁSHOZ

rendkívül gyökérdus, fajtisza
hárszal kötve készült

szőlőoltványok

továbbá 1 és 2 éves rend-
kívül gyökérdus, fajtisza

Riparia Portalis

alany bármily mennyiség-
ben kapható.

Kéretik a szükségletet előjegyeztetni.

Vojtek Alajos

szőlőgazdasága GYOROKON.

Telefon Arad 147.

Telefon Gyorok 14.

18179—IV. szám.

Pályázati felhívás.

A mezőhegyesi m. kir. áll. ménesbirtokon az alább részletezett épületek felépítésénél és régi cselédházak átalakításánál előforduló föld-, kőműves-, cserepező kézi, továbbá ácsmunkákra — a vállalkozó által szolgáltatandó anyagokkal — tervek és előmért költségvetések alapján egységáras versenytárgyalás hirdetik.

Az építkezésnél előforduló s itt fel nem sorolt munkák, valamint a kőműves és cserepező munkákra szükséges összes anyagok házilag fognak előállíttatni, illetve beszereztetni, és az építési helyszínre szállíttatni.

A vállalati úton biztosítandó munkálatok a következőképpen irányoztattak elő:

I. csoport.

1. Iskola és tanító'akás melléképületekkel 81. sz. majorban	7450 K. 32 f.
2. Cselédház 4 családra a 84. sz. majorban ...	3013 K. 45 f.
3. Cselédház 9 családra az 55. sz. majorban	6652 K. 99 f.
4. Istálló épület a 42. sz. majorban... ..	16999 K. 10 f.
Összesen	34115 K. 86 f.

II. csoport.

1. Cselédház átalakítása a 73. sz. majorban I.	2102 K. 98 f.
2. " " a 73. sz. " II.	2223 K. 05 f.
3. " " a 76. sz. "	882 K. 24 f.
Összesen	5208 K. 27 f.

Felhivatnak pályázni szándékozók, hogy egy koronás helyeggel ellátott, szabályszerűen kiállított és sértetlen borítékban elhelyezett lepecsételt zárt ajánlatukat, melyben kinyilatkoztatják, hogy a fent elősorolt melyik csoportbeli építési munkákat, a költségvetésekben foglalt egységárakkal szemben hány százalék engedménnyel vagy felülfizetéssel hajlandók elvállalni, legkésőbbén f. évi március hó 18-ik napjának d. e. 11 órájáig a vállalati összeg 5% ának megfelelő — állami lotétre alkalmas — bánatpénznek a ménesintézeti pénztárnál előzőleg eszközölt letételéről szóló elismervénnyel felszerelve, a mezőhegyesi m. kir. áll. ménesbirtok igazgatóságánál személyesen vagy posta útján adják be. A bánatpénz az ajánlathoz nem mellékelhető.

Pályázni lehet mindkét csoportbeli munkákra külön-külön, vagy az összmunkákra. Későn érkezett, ke. lőleg fel nem szerelt vagy a közszállítási szabályzat határozmányainak és az ajánlati mintával meg nem egyező ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak. Azon pályázók, kik a mezőhegyesi ménesintézettel üzeti összeköttetésben még nem állottak, tartoznak az I. csoportbeli munkákra benyújtandó ajánlatukkal képesítésüket, mindkét csoportbeli munkákra benyújtandó ajánlatukkal pedig megbízhatóságukat igazoló okmányukat benyújtani.

Az ajánlatok ugyanazonnap fognak felbontatni és bizottságilag tárgyalatni, fentartatván azon jog, hogy a beérkező ajánlatok közül, tekintet nélkül az árakra, a bizottság szabadon választhasson.

Ajánlattevők ajánlatukkal az elfogadás tárgyában hozandó végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

Az ajánlatban világosan kifejezendő, hogy pályázó a vonatkozó terveket, költségvetéseket, összes feltételeket és helyi viszonyokat ismeri és magát azoknak mindenben aláveti.

Az építkezésre vonatkozó tervek, költségvetések általános és részletes vállalati feltételek és függelékben foglalt külön határozmányok a mezőhegyesi m. kir. állami ménesbirtok építészeti intézőségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

879

M. kir. földmívelésügyi Miniszter.

DEPILLOR

HAJVESZTÓ.

E csodahatású szerrel minden oly helyről, a hol a hajnöves alkalmatlan, mint arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. Ara utasítással 1 korona.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul

a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. Nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű.

Ara utasítása 70 fillér. Ovakodjunk az utánzatoktól. Csak olyan készítményt tessék elfogadni, ahol „Anagallin” szó látható.

Fagyviszketegségeknek

biztos megszüntetésére,

Fagydagánaknak

gyors elmulasztására kitűnő hatású szer a

„Frigin”

(törv. védve.)

Egy üveg ára ecsettel együtt — 70 fillér.

Vigyázzunk a „FRIGIN” névre.

Ideális, legjobb, legtartósabb

amerikai

Gummi-óvszer

== NEVER. ==

6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

A fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

191

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

APRO HIRDETÉSEK.

A Kinek

ismeretség híján

házasútra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vínzellőre,
kertészre.kulcsárra,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszédre,
házmeesterre,
stb.-re
van szüksége.

AKI

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterületet.kocsit,
lovat,
halászatot,
telket.

AKI

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát.üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

mindezeket vétel vagy bérbevétel céljából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

kis hirdetési

rovatát használja.

Hatóságilag engedélyezett

kiadás könyvek, papíráruk és írószerekben üzletáthelyezés miatt Ingusz I. és Fia könyv-, papír- és írószerek kereskedésében, Weitzer János-utca. 173

Kiadó üzlet

Boros Béni-tér 8 szám alatt május 1-re. 855

Rongált dobozu levélpapírokat,

minden elfogadható árban árusítok ki. Üzleti könyvek gyári raktára. Alkalmi vételek könyvek és hangjegyekben. Könyvtárak berendezése. Kerpel Izsó könyv-, zenemű- és papírkereskedése, kölcsönkönyvtára és zeneműkölszövő intézete, Aradon. 262

Állást keres

középkorú uriaszony jobb módú urnál házvezetőnőnek. Cím: „Ilona” a kiadóban. 877

Julzsufolt raktáram

következtében antiquar könyveket és különféle papírárukat bezerzési áron alól kiárusítok. Tolnai Világlapját összes kedvezményekkel eredeti árban házhoz szállítom. Krausz Paulin Színházépület. Telefon 511. 291

849—1909.

Hirdetmény.

A gazdasági munkás és cseléd-segély pénztár járulékairól szerkesztett 1909. évi kivétési lajstrom

398—1909. sz.

Hirdetmény.

Govosdia község képviselő testülete 1/909. számú határozatával a községi dűllő utak kiigazítását s az urbéri térkép másolatának elkészítését határozta el.

Felkérem mindazon mérnök urakat, a kik ezen munka teljesítését elvállalni szándékoznak, hogy ajánlataikat f. hó 28-ig alulírott körjegyzőséghez küldjék meg.

Borossebes, 1909. évi február hó 15-én.

878

Baumgartner,
körjegyző.

azzal tételik f. é. január hó 18-án kezdődő 8 napi közszemlére, hogy azt az érdekelt munkaadók betekinthezik és a sérelmes kivétel ellen írásbeli kifogásaikat a közszemlére tétel keltétől számított 15 nap alatt az adóügyi tanácsnoknál beadhatják.

Felhívjuk továbbá az illetőket, hogy az összeírás befejezte után szolgálatba fogadott új cselédeket a szolgálatba lépés napjától számított 15 nap alatt a cselédkönyv bemutatása mellett az adóügyi osztálynál annál inkább bejelentse, mert baleset esetén csak oly cselédek után tarthat igényt a munkaadó a 8. §-ban biztosított segélyre, akik szabályszerűen bejelentvén, a vonatkozó lajstromban előfordulnak.

Míró az érdekelt munkaadókat azzal értesítjük, hogy minden egyes gazdasági cseléd után évenként előre fizetendő 1 korona 20 filléres hozzájárulási díjat a városi pénztárnál haladéktalanul lefizessék, mert a segélypénztár csak akkor köteles a munkaadónak e címen felszámítható költségeket megtéríteni, ha az a cseléd, kit baleset ért, az összeírás lajstromba felvételét, s utána a díj esedékeségekor vagy a baleset előtt legalább 30 nappal tényleg befizetve lett.

Arad, 1909. évi január hó 16.

A városi tanács

Borkereskedők!
Vendéglősök!
Korcsmárosok!

Az új bortörvény előírása szerinti

Bornyilvántartási

könyvek

Pichler Sándor

papiros, írószerek és irodai cikkek kereskedésében kaphatók
Arad, Szabadság-tér 1.
Telefon 308. sz. 817

Jobb megjelenésű

intelligens segédek Budapesten, egy belvárosi selyem és csipkeáruházban felvételnek. Ajánlatok fizetés megjelölésével „Jó megjelenés 1222” jelige alatt

Blockner I.

hirdető irodájába

Budapest IV., Sütő-utca 6.

kéretnek. 5911

DIAMANT FERENC

villanyvilágítás, telefon és csengő berendezés
Arad, Atzél Péter-utca 2.

(a színház főbejáratával szemben, Bohus-udvar.)

Telefon-szám 595.

Gáz- és villanylámpák,

csillárok, legjobb minőségű gáz, villany, benoid izzóttestek, izzólámpaszemek, rechaud-k acetylen égők, üveg felszerelések: hengerek, ernyők, tulipán és gyöngyök, szerelési anyagok legolcsóbb árakban és kivitelben. 227

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé más nem szívhat.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHUVELY.

NAGY DIVAT KELME ELADÁS.

A raktáron levő összes divatkelmék e hó végéig leltározás miatt gyári áron adatnak el.

E jó alkalmat tessék kihasználni és üzletemet meglátogatni szíveskedjék.

Tisztelettel

701

HOFFMANN SÁNDOR ARAD.

Zsinór díszek,
fekete és szí-
nes. — Rűchók
nagy választékban.Gombok, díszek
és kellékek
már érkeztek.

Színház-épületben.

Kérem a cégre ügyelni!

Kérem a cégre ügyelni!